

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

(I, II VE III. KADEMELER)

**TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ**

2025

İÇİNDEKİLER

1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Temel Yaklaşımı ve Özel Amaçları	4
1.2. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanmasına İlişkin Esaslar	7
1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler	8
1.2.2. Programlar Arası Bileşenler	9
1.2.3. Disiplinler Arası ve Beceriler Arası İlişkiler	9
1.2.4. Öğrenme Çıktıları	10
1.2.5. İçerik Çerçevesi	10
1.2.6. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	10
1.2.7. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	10
1.2.8. Farklılaştırma	11
1.3. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Tema, Öğrenme Çıktısı Sayısı ve Süre Tablosu	12
1.4. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Kitap Forma Sayıları ve Kitap Ebadı	13
1.5. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Yapısı	14
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN TEMALAR	16
1. TEMA: İnanç	16
2. TEMA: İbadet	21
3. TEMA: Din ve Hayat	27
4. TEMA: Kuran ve Peygamber	36
5. TEMA: Kültür	41
EK-1 ÖĞRENME ÇIKTILARI	47
EK-2 ÖRNEK ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ARAÇLARI	49
Öz Değerlendirme Formu	48
Kontrol Listesi	49
Performans Görevi	50
Anket Formu	51
Hikâye Haritası	52
Öz Değerlendirme Formu	54
Portfolyo İçin Öğretmen Değerlendirme Formu	56

1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Temel Yaklaşımı ve Özel Amaçları

Türk eğitim sistemi, bireylerin tüm yönleriyle gelişimini amaçlar ve bütüncül bir eğitim yaklaşımını temel alır. Bu hedef ve yaklaşımla geliştirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde (TYMM) alan becerileri, kavramsal beceriler, eğilimler, sosyal duygusal öğrenme becerileri, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ve sistem düşüncesi bağlamında okuryazarlık becerileri bir bütün olarak ele alınmış ve öğrencilerin çok yönlü gelişimini etkili bir şekilde desteklemek amaçlanmıştır.

I, II ve III. kademelerdeki orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizliği/otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin eğitim aldıkları özel eğitim sınıfları ve özel eğitim uygulama okullarında uygulanan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı yapılandırılırken süreçte temel beceriler öncelikli olmak üzere kavramsal becerilerden, eğilimlerden, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinden, değerlerden, sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerilerinden etkin şekilde faydalanılmıştır. Programda öğrenme çıktıları temel becerilere dayalı olarak oluşturulurken eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, sistem düşüncesi bağlamında okuryazarlık becerileri de öğrenme-öğretme sürecinin dinamik bir yapıda ilerlemesini sağlamak ve aynı zamanda bu sürecin örtük hedeflerini belirtmektedir.

Bilginin hızla yenilenerek hem üretilip hem de tüketildiği çağımızda birey ve toplumun geleceğinin bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerine bağlı olduğu görülmektedir. Günümüzde yaşanan değişimlerin etkisiyle ortaya çıkan insanın anlam arayışı için sınırlayıcı bir duruma işaret eden yeni sosyal gerçeklik, insanı anlam arayışı konusunda yeni yöntemler geliştirmeye sevk etmiştir. Din ve ahlak öğretimine duyulan ihtiyaç da burada ortaya çıkmaktadır. Din ve ahlak öğretimi; bireyin millî, manevî, ahlaki, evrensel ve kültürel değerleri günümüzün gerektirdiği bilişsel, duyuşsal ve sosyal beceri setleri ile edinmesini mümkün kılmaktadır. Bu yapılırken sosyal gerçeklik dikkate alınmakta, bireyin aklına ve kalbine hitap eden yöntem ve araçlara yer verilmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bu gerçekliklerin farkında olarak öğrencilerin zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki bakımdan çok yönlü gelişimini hedefleyen, bütüncül bir yaklaşımla tasarlanmış çağdaş bir eğitim modeli olarak karşımıza çıkmaktadır. TYMM kapsamında orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik hazırlanan bu programda din ve ahlak öğretimi süreçlerinde insan kişiliğinin bütünlüklü yapısı ve kişiliği etkileyen farklı değişkenler göz önünde bulundurulmaktadır.

Orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin dünyalarındaki anlam arayışını görmezden gelmek veya onları sosyal ve toplumsal değişimler bağlamında ortaya çıkan bilgi ve değer hiyerarşisindeki gelişmelerin dışında görmek, eğitim hayatından kopmalarına ve sosyal hayattan uzaklaşmalarına neden olabilmektedir. Bu nedenle hazırlanan program, hem çağın hem de orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin gerçeklikleri göz önünde bulundurulurken öğrencilere kazandırılması mümkün görülen ve gündelik hayatlarında onlara yardımcı olacağı düşünülen, bilimsel temellere oturmuş ve olabildiğince değerlerle zenginleştirilmiş bir yapıda sunulmuştur. Bu kapsamda din ve ahlak öğretimi süreçlerinde insanı merkeze alan, beceri temelli, probleme dayalı, proje tabanlı ve anlamlı öğrenme modellerine dayanan bir öğretim programı tasarlanmıştır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda bu öğrenme çıktıları öğrencilerin seviyelerine uygun bir yapıya büründürülerek öğrencilerin din hakkında temel düzeylerde bilgi edinmeleri ve bu bilgileri sosyal hayatta karşılaştacakları değerler ile uyumlu bir şekilde anlamlandırma becerileri kazanmaları amaçlanmıştır.

Eğitim sistemi içinde din ve ahlak öğretimi; sağlıklı, iradeli, üretken, bilge, cesaretli, merhametli, vatansever, estetik duyarlılığa sahip ve ahlaklı bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Bunun yanı sıra sosyal, kültürel, ahlaki ve hukuki temellere dayanan din ve ahlak öğretimi, değerler ile zenginleştirilmiş içeriğiyle toplumsal uyuma katkıda bulunmaktadır. Bireyin içinde yaşadığı ve ilişki içinde olduğu toplumların inanç, kültür ve değer yargılarına yönelik yapıcı bir anlayış geliştirebilmesi ancak nesnel bir din ve ahlak öğretimi ile mümkündür. Eğitim hakkı ile din ve inanç özgürlüğünü temel insanî ve hukuki haklar olarak değerlendiren bu anlayış, hakkın kullanımı noktasında ahlaki eylemi vazgeçilmez kabul etmektedir. Bu bağlamda ulusal ve uluslararası hukukta tanınan hakların eğitim alanında kullanımına dair ilkelere riayet, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı'nın çerçevesinde, bahsedilen tüm hedeflerin özümsemişi ancak programın hedef kitlesi düşünüldüğünde programın ana hedeflerinden

uzaklaşmadan gerçekçi bir yaklaşım ve ulaşılabilir hedefler üzerinden tanzim edildiği belirtilmelidir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın vizyonu, dinin hayatı anlamlandırmadaki rolünü fark eden; millî, manevî ve ahlaki değerleri benimseyen; din hakkında temel düzeyde bilgileri hatırlayan, farklılıklarla bir arada yaşama becerisi kazanmış bireyler yetiştirmektir.

Bu çerçevede ilgili şemada oluşturulan öğrenme çıktılarına ulaşılması için gerekli beceriler; değerler, eğilimler ve ölçme-değerlendirme süreçlerinin nasıl ilişkilendirileceği ve uygulanabileceği öğrenme-öğretme yaşantılarıyla somutlaştırılmıştır. Bununla birlikte, programda millî ve manevî değerlerin, öğrencilerin günlük yaşamları ile ilişkilendirilerek etkin ve uygulamalı bir biçimde kazandırılması hedeflenmiştir.

Öğretimin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerinde, öğrencilerin bireysel farklılıkları esas alınır. Bu süreçlerde özel eğitimde etkili bir şekilde kullanılan yöntemler, teknikler ve modeller ile bireysel farklılıkları temel alan eş zamanlı ve uzun süreli gözlemlere dayanan ölçme ve değerlendirme araçları kullanılarak öğrenme çıktılarına hangi düzeyde ulaşıldığı ve öğrencinin gelişiminin etkin bir şekilde tespit edilmesi sağlanır. TYMM'nin sistematik yapısı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın temalarının belirlenmesinden öğrenme çıktılarına oluşturulmasına, öğrenme-öğretme süreçlerinin tasarlanmasından ölçme ve değerlendirme aşamasına kadar her adımda uygulanmıştır.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı; öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri bilgi, kavram ve becerileri kazanmalarını, bunları kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmelerini, etkili iletişim kurmalarını, akademik, günlük yaşam, öz bakım gibi alanlarda gelişim sağlamalarını hedefleyen bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Bu özelliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları, salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırmayı hedefleyen, yalın ve anlaşılır bir yapıda, öğrenci düzeylerinin kapsamında hazırlanmıştır. Öğretim programında din olgusu sosyal hayatla ilişkisi bağlamında ele alınmış olup program teolojik anlamda doktriner yaklaşımdan uzak bir şekilde hazırlanmıştır. Bu bağlamda öğretim programı, hedef kitleye uygun değer ve beceriler ile bezenmiş sade, anlaşılır ve uygulanabilir bir yapı arz etmektedir. Bu doğrultuda öğrenme çıktıları oluşturulurken bireylerin sosyal ve kültürel uyumunu sağlama noktasında dinin rolü göz önünde bulundurulmuştur. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı, orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizliği bulunan ve otizm spektrum bozukluğu tanısı almış öğrencilerin dinî ve kültürel alanlarda bilgi edinmelerinin, onların sosyal ve dinî yaşamlarına olumlu katkılar sağlayacağı düşüncesinden hareketle oluşturulmuştur. Bu programda temel amaç öğrencilerde dinî konular ile yaşadıkları hayat arasında bağlantı kurabilecek şekilde tavır ve tutum geliştirmek ve onlara bu doğrultuda bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmaktır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" ve 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de belirtilen ilkeler temel alınarak hazırlanan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin

- İslam dinini ana kaynakları ile birlikte tanımaları,
- Dinî kavramları doğru anlayıp kullanabilmeleri,
- İslam'ın iman, ibadet ve ahlaki esaslarını tanıyabilmeleri,
- İnanç ve ibadetlerin davranışları güzelleştirmedeki etkisini anlamaları,
- Hz. Muhammed'i (sav) tanımaları,
- Dinin içtenlik, sevgi, saygı ve inanç gibi değerlerinin olduğunu fark edebilmeleri,
- Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerini ve Müslümanlar için değerini fark etmeleri,
- Belirlenen dua ve sureleri tanıyabilmeleri,
- Ahlaki değerleri davranışlarına yansıtmaları,
- Millî, dinî ve ahlaki değerler ile kavramları temel düzeyde tanıyabilmeleri,
- Çevresindeki dinî yorum ve tecrübelerin farkında olmaları,

- Başkalarına karşı güzel davranışlar sergileyebilmeleri,
- Fiziki ve toplumsal çevreyi koruma bilincine ulaşabilmeleri,
- Dinî bayram ve önemli geceleri tanıyıp vatan ve millet sevgisini fark edebilmeleri,
- Toplumsal olarak sergilenen dinî ve ahlaki davranışları tanıyabilmeleri,
- Dinin sosyal hayatla, kültür ve medeniyet unsurları üzerindeki etkilerini gözlemlemeleri amaçlanmaktadır.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın felsefesinde ortaya konulduğu üzere günümüzde bilgiye sahip olmanın ötesinde bilginin bireysel ve toplumsal hayattaki işlevselliği, transfer edilebilirliği ve sürdürülebilirliği önemli hâle gelmiştir. Bu doğrultuda eğitim bilimleri alanındaki arayışlar; insanı merkeze alan, beceri temelli, probleme dayalı, proje tabanlı ve anlamlı öğrenme gibi yaklaşım ve modellerin geliştirilmesini sağlamıştır. Din ve ahlak öğretimi, tecrübe edilen sosyal ve epistemik değişimi ve mevcut pedagojik birikimi dikkate alarak bireyin ihtiyacını karşılayacak bir anlayış sunmaktadır.

Din ve ahlak öğretiminin en önemli hedeflerinden biri, söylem ile eylem arasındaki tutarlılığa dayalı kişilik bütünlüğünü sağlamaktır. Beceri temelli eğitim, bu kişilik bütünlüğü için önemli imkânlar sunmaktadır. Bu anlayış, eğitimi belli bir bilgi kümesinin aktarımı olarak sınırlandırmamakta; bilgiye ulaşma, onu yeni durumlara uyarlama ve kullanma esnekliği sağlayan becerileri içermektedir. Beceri temelli eğitim bilgi, duygu ve davranış arasındaki uyuma odaklanarak öğrencileri sahip olduğu teorik bilgileri kullanma ve yeni durumlara uyarlama konusunda desteklemektedir. Bu bakımdan orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik oluşturulan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı, din ve ahlak hakkındaki teorik bilgileri kendi hayatı için nasıl anlamlı hâle getireceği konusunda bireye rehberlik etmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek program çerçevesinde, dinî ve ahlaki konularda bireyin dikkati daha çok temel beceriler üzerine çekilmektedir. Bu durumun temel nedeni öğrencilerin seviyelerine uygun ulaşılabilir hedefler koyularak öğretim sürecinin anlamlı ve kapsayıcı bir zeminde ele alınması çabası gereğidir. Diğer yandan eğitim öğretim süreçlerinde üst düzey düşünme becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri bağlamında ortaya konulamayan hedeflere karşılık, değerler ön plana çıkarılarak "Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi" ile orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerde bilgi, duygu ve davranış bütünlüğüne ulaşmak istenmektedir.

Din ve ahlak öğretimi bireyin kabiliyetleri ile inanç ve değer dünyasına dair bir farkındalıkla işe başlamaktadır. Bu farkındalık, pedagojik ve hukuki açıdan bireyin özgürlük ve özgünlüğünü esas alan etik sorumluluğu içermektedir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı, anlamlı öğrenmenin gerçekleşmesi için bilgiyi sunarken yaşanan gerçekliğin ve öğrencinin çağrışım dünyasının dikkate alınması gerektiğini ifade eder. Bu amaçla öğretim programında öğrencinin zihinsel gelişimi de dikkate alınarak bilgiyi zihninde olabildiğince yapılandırmak ve yeni durumlara transfer etmek üzere sınırlı düzeyde de olsa uygulama planına dönüştürme ve kullanma imkânı sunulur.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı, din ve inançların öğretiminde "dinden öğrenme" ve "din hakkında öğrenme" din bilimsel yaklaşımlarının ilkelerini temel alan bir anlayışla geliştirilmiştir. Bu kapsamda genel Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programlarında öğrencilerin nesnel, betimsel ve analitik bir anlayışla hem kendi dinlerine ait yorum farklılıklarını hem de farklı dinleri, inançları ve dünya görüşlerini tanımaları amaçlanmış olsa da orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik hazırlanan programda bu kapsam oldukça sınırlı tutulmuştur. Bunun yanında öğrencilerin din, ahlak ve değerler hakkında elde edecekleri bilgi ve beceriler ile dinî, ahlaki kavramları anlamaları ve dinî okuryazarlık kazanmaları böylece kendi ahlaki ve manevî gelişimlerine katkı sağlamaları hedeflenmiştir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda, din ve inançların öğretiminde bilimsel bir yaklaşımla disiplinler arası bakış açısı esas alınmıştır. Din, inanç ve ahlakla ilgili konuların anlaşılması ve yorumlanmasına katkıda bulunmak üzere hem din bilimlerinden hem de eğitim bilimleri ile sosyal ve beşerî bilimlerin bilgi birikiminden istifade edilmiştir. Öğretim programı, İslam dinini betimleyici yaklaşımla öğretime konu etmeyi amaçlamıştır. İslam dininin öğretimi, Kur'an ve sünnetin ortaya koyduğu temel ilkeler çerçevesinde yapılandırılmıştır. Bununla beraber, öğretim programının geliştirilmesi sürecinde programın amaçları, öğrenme çıktıları ve içerik çerçevesi belirlenirken

eğitim bilimlerinden; din ve inanç olgusunun bireysel, toplumsal, tarihsel, kültürel, yerel ve evrensel yansımalarının sunumunda din bilimleri ile sosyal ve beşerî bilimlerden faydalanılmıştır.

1.2. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanmasına İlişkin Esaslar

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasında dikkat edilecek hususlar aşağıda sıralanmıştır:

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı, orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizliği veya otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin eğitim aldıkları özel eğitim sınıfları ile özel eğitim uygulama okullarında I, II ve III. kademeleri kapsayacak şekilde hazırlanmış olup bu kademelerde ortak olarak uygulanmalıdır.
- Öğrenme-öğretme süreci planlanırken tüm öğrenciler için öğrencilerin bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda öğretim programı temel alınarak Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP hazırlanırken öğrencilerin bulunduğu kademe fark etmeksizin temalarda yer alan öğrenme çıktılarından öğrenciye uygun olanlar belirlenmelidir.
- Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere kapsamlı ve bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerine yer veren, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran kapsamlı bir çerçevede sunulmuştur. Öğrenme-öğretme yaşantılarında öğrenme çıktılarına yönelik yazılan tüm süreçlerin yürütülmesi esastır. Bununla birlikte öneri niteliğindeki uygulamalarda ise ilgili temanın öğrenme çıktıları başta olmak üzere ilişkilendirilen tüm eğilimler ve programlar arası bileşenler dikkate alınarak planlamalar yapılmalı ve bu doğrultuda uygulamalar gerektiğinde farklılaştırılmalıdır.
- Her bir öğretim yılının başlangıcında öğrencilerin bireysel olarak mevcut performansları tespit edilmeli ve BEP toplantısında alınacak kararlar doğrultusunda eğitim öğretim süreci yapılandırılmalıdır.
- Eğitim ve öğretim süreçlerinde Türkçemizin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin aktif katılımını destekleyen, düşüncelerin özgürce paylaşılabilmesi, sosyal ve duygusal becerilerin gelişiminin desteklendiği bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
- Bilgi ve beceriler içerik çerçevesiyle yeni, anlamlı ve bütünler oluştururken programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri), öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir.
- Öğretim materyalleri öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak öğrenme çıktıları ile uyumlu olacak şekilde çeşitlilik sağlanarak hazırlanmalı ve kullanılmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçlarına göre çeşitlendirilmelidir. Bu süreç, öğrencilerin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları göz önünde bulundurularak planlanmalıdır. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde günlük yaşamla doğrudan ilişkili görevler verilmeli ve motive edici geri bildirimler sağlanmalıdır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme süreciyle eş zamanlı ve tutarlı bir şekilde yürütülmelidir. Öğrenme çıktıları ve edinilen beceriler, belirli bir sistematik yapı içinde ve düzenli aralıklarla ölçülmelidir. Ayrıca her temanın öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde en az bir performans görevi öğrenme kanıtı olarak belirtilmiştir. Gözlem formları, kontrol listeleri, performans görevleri, etkinlik çizelgeleri gibi araçlardan uygun olanları; öğrenci performansını ölçmek ve geliştirmek amacıyla kullanılmalıdır. Ayrıca dijital araçlardan da faydalanılmalıdır.
- Farklılaştırma bölümünde yer verilen uygulamalara ders kitaplarında doğrudan yer verilmeyecek olup farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak esnek bir şekilde planlanmalı ve yürütülmelidir.
- Temaların ilgili bölümlerinde teknolojiye doğru ve güvenli bir biçimde yararlanmanın, teknolojiyi verimli kullanmanın önemi vurgulanmalıdır.

- Eğitim ve öğretim süreçleri; TYMM ile hedeflenen öğrenci profiline uygun, millî ve manevî değerlerimizi tanıyan, geçmiş ve bugün arasında bağlantı kurarak geleceğe yön veren, yetkin ve erdemli öğrencilerin yetiştirilmesine hizmet edecek şekilde planlanır ve yürütülür. Bu kapsamda sevgi, saygı, kardeşlik ve dostluk bağlarını güçlendiren; vatan, millet, bayrak, şehitlik, gazilik gibi millî birlik ve beraberliği pekiştiren değerlerin öğrencilerin zihninde güçlü bir şekilde yer etmesine özen gösterilir.
- Öğretim programında ve ders kitabında alana özgü kelime, kavram ve tamlamalar, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın mütalaası ile uygulamaya konulan "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu"na göre yazılır. Sınıf içi uygulamalarda da öğretmenler bu kılavuza göre hareket etmelidir. İlgili kılavuz ve ekinde bulunmayan alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazımı ve kullanımında ise kılavuzda belirtilen ilke ve esaslara uyulur.
- Programda öğrencilere kazandırılması hedeflenen becerilerin gerçekleşmesi için çevre şartları ve imkânları elverdiği ölçüde öğrencilerin dinî, tarihî ve kültürel mekânları yerinde tanımaları sağlanır.
- Dinlerin inanç ve ibadetlerinin öğretiminde bu dinlerin kendi içindeki farklı anlayış ve uygulamalarla ilgili bilgiler, ihtiyaç duyulması hâlinde öğretmenler tarafından açıklanır.
- İslam dininde yer alan ibadetlerin öğretiminde (abdest, gusûl, namaz vb.) mezheplerin farklı anlayış ve uygulamalarıyla ilgili bilgiler, ihtiyaç duyulması hâlinde öğretmen tarafından açıklanır.
- Programda yer alan sure ve dualar işlenirken öğrencilerin sure ve duaları temel düzeyde tanımaları esastır. Bu bağlamda sure ve dualarla ilgili kısa açıklamalara ve bunların içeriğini tanıtan metinlere gerektiğinde yer verilir.
- Din, vicdan ve düşünce özgürlüğünü zedeleyici yaklaşım, tutum ve davranışlardan uzak durulur. Bu bağlamda öğrenciler dinî duygu ve düşüncelerini açıklamaya, programda yer alan dinî pratikleri yerine getirmeye zorlanmaz.
- Tema içeriklerinin özelliğine göre ayet ve hadislerden, yazılı ve sözlü edebiyatımızdan (hikâye, şiir, vecize, deyiş, nefes vb.) faydalanılır. İçerikleri destekleyecek örnek okuma metinlerine yer verilir.
- Programda temel kabuller, kesinlik ifade eden bir yapıda olup öğretim uygulamalarında dikkate alınması gerekmektedir. Programda ön değerlendirme ve köprü kurma süreçleri, TYMM'nin yapısı gereği esnek ifadelerle öneri niteliğinde verilmiştir. Ancak hazırlanacak tüm ders araçlarında ve öğretim materyallerinde bu süreçlerin mutlaka gerçekleştirilmesi, uygulanması ve yapılandırılması esastır.
- Sınıflarda iki öğretmen birlikte yer alacağından öğretmenler tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını bütüncül olarak karşılayacak şekilde iş birliği ile öğretim yapmaya özen göstermelidir.

1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın temel unsurları olan öğrenme-öğretme süreçleri ile ölçme ve değerlendirme faaliyetleri başta olmak üzere tüm öğrenme çıktıları; alan becerileri, kavramsal beceriler eğilimlerin bir bütün olarak değerlendirildiği bir anlayışla gerçekleştirilmelidir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde temel kaynakları kullanma, dinî kaynakları tetkik, tahkik, tefekkür, dinî delillere başvurma, tatbik, tilavet ile hitabet ve mesleki uygulama olmak üzere sekiz din eğitimi ve öğretimi alan becerisine yer verilmiştir.

Din eğitimi ve öğretimi alan becerileri, öncelikle kavramsal beceriler arasında yer alan bütünleşik beceriler ile benzer bir yapıda tasarlanmıştır. Bu anlamda din eğitimi ve öğretimi alan becerileri ile kavramsal beceriler arasında karşılıklı ve güçlü bir bağ bulunmakta; iki beceri türünün birbirinin gelişimini destekleyen yapısı da ön planda tutulmaktadır. Din eğitimi ve öğretimi alan becerileri; ahlaki bilinç, estetik bakış açısı, kaynakları daha iyi çözümleyebilme yoluyla öğrencilerin değerleri ve ahlaki ilkeleri daha iyi anlayıp değerlendirebilmelerine katkı sunmaktadır. Bu bakımdan din eğitimi ve öğretimi alan becerileri öğrencilerin çevrelerini algılaması, buna uygun davranma becerisiyle düşüncelerini hayata geçirmesi, estetik ve ahlaki duyarlılığa sahip olması ve dinî bilgiyi gündelik hayatta işlevsel bir şekilde kullanabilmesi arasındaki bağa işaret etmektedir. Bu bağ, öğrenci profili ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi açısından din eğitimi ve öğretimi alan becerilerinin yerini de vurgulamaktadır.

Orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik hazırlanan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı geliştirilirken kavramsal beceriler çerçevesinde temel becerilere daha fazla yer verilmiş olup bu kapsamda alan becerilerinden sınırlı düzeyde faydalanılmıştır.

1.2.2. Programlar Arası Bileşenler

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde tanımlanan programlar arası bileşenler ilişkisel biçimde ele alınmıştır. Bu bileşenlerin öğrenme-öğretme uygulamalarına nasıl yansıtılacağı detaylandırılmıştır.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri: Program, öğrencilerin yalnızca zihinsel gelişimlerini değil aynı zamanda sosyal-duygusal gelişimlerini de desteklemeyi amaçlamaktadır. Öğrencilerin akademik, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin çok yönlü gelişimini esas alarak onları zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki yönleriyle bütüncül bireyler olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda öz düzenleme, empati, iş birliği, öz güven, sorumluluk ve duygularını ifade etme gibi becerilerin geliştirilmesine önem verilmiştir.

Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi: Programda Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi temel alınarak adalet, mahremiyet, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, yardımseverlik ve vatanseverlik gibi değerlere odaklanılmıştır. Bu değerler, öğrencilerin günlük yaşamlarında ahlakî duyarlılık geliştirmelerine ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirmelerine rehberlik edecek şekilde öğrenme süreçlerine doğal biçimde işlenmektedir.

Sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerileri: Öğrencilerin toplumsal yaşamın dinamiklerine uyum sağlamaları için dijital, bilgi, görsel ve vatandaşlık okuryazarlığı gibi çok boyutlu becerilerin geliştirilmesi desteklenmektedir. Bu beceriler, öğrencilerin hem bireysel gelişimlerine katkı sunmakta hem de ahlakî ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olmaktadır.

1.2.3. Disiplinler Arası ve Beceriler Arası İlişkiler

Programda TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'nden hareketle disiplinler arası ilişkiler kurularak öğrencilerin farklı disiplinlerde edindikleri bilgi ve becerileri öğrenme sürecinde nasıl kullanabilecekleri belirtilmiştir. Bu bağlamda hem disiplinler arası hem de beceriler arası ilişki kurulması önemsenmektedir. Disiplinler arası ilişkiler başta sosyal bilimler olmak üzere farklı disiplin ve alanların din eğitiminin kullandığı bağlam ve problemlere vurgu yapmakta olup programın temaları bu başlık altında farklı disiplinlerle ilişkilendirilmiştir. Böylece din kültürü ve ahlak bilgisi öğrenme ve öğretme sürecinin disiplinler arası bağlam, problem ve etkileşimle daha nitelikli, faydalı ve ilgi çekici bir hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Beceriler arası ilişkiler, öğrenme çıktılarının odağında olmadığı hâlde temanın öğrenme çıktılarına ulaşılması için gerekli olan ve aynı zamanda temanın desteklediği alan becerilerini ve kavramsal becerileri ifade etmektedir. Beceriler arası ilişkiler bölümünde yer alan alan becerileri öğrenme çıktısı oluşturmayan ancak öğrenme-öğretme uygulamalarıyla ilişkilendirilen becerilerdir.

TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'nde de belirtildiği üzere din eğitimi ve öğretimi alan becerileri; öğrencilerin çevrelerini algılaması, buna uygun davranma becerisiyle düşüncelerini hayata geçirmesi, estetik ve ahlakî duyarlılığa sahip olması ve dinî bilgiyi gündelik hayatta işlevsel bir şekilde kullanabilmesi arasındaki bağa işaret etmektedir. Bu bağ, öğrenci profili ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi açısından din eğitimi ve öğretimi alan becerilerinin yerini de vurgulamaktadır. Öğrenme-öğretme süreçleri, disiplinler arası ve beceriler arası ilişkilerin işe koşulmasını sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

1.2.4. Öğrenme Çıktıları

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın temaları belli bir bilgi ve beceri bütünlüğünü yansıtan öğrenme çıktıları etrafında oluşturulmuştur. Öğrenme çıktıları; temanın sonunda öğrencinin ulaşması beklenen, alana ilişkin kavram, yöntem ve işlem bilgileri ile becerileri bir arada sunan öğretim amaçları olarak düşünülebilir. Öğrenme çıktıları kavramsal beceriler ve din eğitimi ve öğretimi alan becerilerinin ortaya koyduğu eylemlerin rehberliğinde hazırlanmıştır. Beceri kazanma süreci; bazı eylemlerin sistematik, bilinçli ve istekli bir şekilde işe koşulmasını gerektirmektedir.

1.2.5. İçerik Çerçevesi

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı, özel eğitim uygulama okullarındaki öğrencilerin gelişimsel özellikleri, bireysel farklılıkları ve performans düzeyleri dikkate alınarak bütüncül bir yapıda tasarlanmıştır. Programın içerik çerçevesi, öğrencilerin dini ve ahlaki farkındalık yetkinliklerini geliştirmek amacıyla; soyut teolojik genellemeler yerine somut, ölçülebilir ve öğrenme-öğretme süreçlerini yapılandırılabilir anahtar kavramlar üzerine inşa edilmiştir.

Programda yer alan temalar ve bu temaları oluşturan içerik, disipline özgü bilgi ve işlemsel bilgi kümelerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Disipline özgü bilgi; dini ve ahlaki değerlere ait temel öğeleri (Allah sevgisi, Peygamber sevgisi, dini mekanlar, bayramlar, sevgi, saygı, dürüstlük vb.) kapsarken, işlemsel bilgi bu öğelerin günlük yaşama yansımaları için gereken eylem adımlarını (dua etme, selamlaşma, bayramlaşma, yardım etme, güzel söz söyleme vb.) ifade eder. Anahtar kavramlar, bu iki bilgi türünü harmanlayarak öğrencilerin "ne bilmesi" ve "neyi yapabilmesi" gerektiğini net bir şekilde ortaya koyar. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı beş temadan oluşmaktadır.

1.2.6. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme kanıtları bölümünde öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmak koşuluyla sürece dayalı, öğrenme eksikliklerinin tespiti ve telafi edilmesini temel alan bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bölümde her öğrenme çıktısına ilişkin en az bir öğrenme kanıtı sunulmuştur. Ölçme araçları belirlenirken bunların temalarda yer verilen öğrenme çıktıları kapsaması hedeflenmiştir. Öğrencilerin aktif olarak süreçte yer aldığı, öğrencileri motive edici öğrenme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu ölçme ve değerlendirme yöntemleri tercih edilmiştir. Ayrıca programda verilen öğrenme kanıtları öneri niteliğinde olup öğrenme çıktısı ve içerik çerçevesi ile uyumlu olması koşuluyla farklı ölçme araç ve yöntemleri kullanılabilir.

Ön değerlendirme etkinlikleri kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyinin tespit edilmesi ile başlayan süreç, öğrenme çıktılarına ulaşılma düzeyinin ve öğrenme eksiklerinin belirlenmesi ile sürdürülmüştür. Temalar içinde süreç değerlendirme amacıyla kullanılan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri çeşitlilik göstermektedir. Ölçme ve değerlendirme araçlarından her birine programın son kısmında örnekler verilmiştir.

1.2.7. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme yaşantıları bölümünde temalara ilişkin temel kabuller, ön değerlendirme süreci, köprü kurma etkinlikleri ve öğrenme-öğretme uygulamaları bulunmaktadır. Öğretim programlarında ön değerlendirme ve köprü kurma bölümleri öneri niteliğinde verilmiş olup bu bölümlerde TYMM yapısı gereği daha esnek ifadelerle yer verilmiştir. Hazırlanacak tüm materyallerde ön değerlendirme ve köprü kurma kısımlarının yapılandırılması TYMM Öğretim Programları Ortak Metni'nin gereğidir.

Temel kabullerde, öğrencilerin tema ile ilgili ihtiyaç duyacağı ön öğrenmelere yer verilmiştir. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde namaz ibadeti konusunda öğrencilerin daha önce ibadet eden bir kişiyi gördükleri ve ibadet kavramı ile ilgili ön bilgilerinin olduğu kabul edilir. Bu noktada "temel kabuller" bağlamında her bir tema ile ilgili öğrenme-öğretme uygulamaları planlanırken öğrencilerin sahip olması gereken ön bilgilerin ve becerilerin neler olduğu belirlenmeli, öğrencilerin bu bilgi ve beceriler bağlamındaki hazır bulunuşlukları değerlendirilmeli, varsa eksik veya hatalı öğrenmelerinin giderilmesi için uygun çalışmalar planlanmalıdır. Bu süreç aynı zamanda, öğrencilerin temaya sosyal ve duygusal açıdan da hazır olmalarını sağlamak için bir gereklilik olarak görülmelidir.

Ön değerlendirme süreci, ilgili tema için gerekli olan bilgilerin ifade edildiği temel kabullere, öğrencilerin sahip olup olmadığının nasıl değerlendirileceğinin yer aldığı bölümdür. Programda öğrencilerin hazır bulunuşluklarının dikkate alınarak hareket edilmesi ve öğrenme-öğretme sürecinin başında “ön değerlendirme” yapılması önemsenmektedir.

Köprü kurma bölümünde, öğrencilerin mevcut bilgi ve becerileri ile edinecekleri bilgi ve beceriler arasında bağ kurmaya yönelik etkinlik önerileri sunulmaktadır. Köprü kurma, sınıfta öğrenilen bilgi ve becerilerin günlük hayatla ilişkilendirilmesine yönelik olduğundan öğrencilerin öğrenilen bilgi ve becerileri sadece sınıf içinde değil gerçek hayatta da nasıl kullanabileceklerini anlamalarına fırsat verilmelidir.

Öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde merakla dayalı, sorgulayıcı, derin ve anlamlı öğrenmeye yönelik etkinliklere yer verilmiştir. Bu bölüm TYMM doğrultusunda bilgi, beceri ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi’nde yer alan değerlerin anlamlandırılmasına rehberlik etmektedir. Öğretmenler tarafından öğrencilerin Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi’nde yer alan değerleri günlük toplumsal yaşama yansıtmaları sağlanmalıdır. Öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması için okul içi ve okul dışı öğrenme ortamlara uygun etkinliklere yer verilmiştir. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamları ve okul dışı öğrenme ortamlarından da yararlanılması, öğrencilerin okul ile yaşam arasında bağ kurmalarını sağlayacaktır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktılarının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul imkânları ve ekonomiklik gibi etkenler göz önünde bulundurulmalıdır. EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar, akıllı telefon ve tablet uygulamaları, çevrim içi paylaşım platformları vb. gibi dijital öğrenme ortamları ve uygulamalarından mümkün olduğunca yararlanılmalıdır. Öğrencilerin konu içeriklerine göre hazırladıkları afiş, poster, pano, broşür, dijital sunum vb. materyallerin sınıf içi, okul içi ve dışı ortamlarda sergilenmesi sağlanmalıdır. Bununla birlikte millî gün ve bayramlarda, dinî gün ve bayramlarda, belirli gün ve haftalarda çeşitli etkinliklerle öğrencilerin millî bilinç ve manevi değerleri geliştirilmelidir.

Programda soyut içeriği somutlaştırmak, olası kavram yanılgısı ve kargaşasının önüne geçmek, üst düzey akademik başarı sağlamak, doğru anlama ve öğrenmeye yardımcı olmak gibi nedenlerle kavram öğretim materyallerinin kullanılması istenmektedir. Bu sebeple öğrenme-öğretme uygulamalarında orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin gerçekleştirebileceği ölçüde, öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerine uygun olarak kavram haritası, kavram ağı, anlam çözümleme tablosu, kavram bulmacası, kavram karikatürü ve kavramsal değişim metni gibi materyallere yer verilmesi önerilmiştir.

Öğrenme-öğretme uygulamalarının gerçekleştirilmesinde temel dinî kaynakların kullanılması önemlidir. Bu bağlamda öğrenme-öğretme uygulamalarında içerik çerçevesinin daha iyi aktarımına imkân veren ayet meallerine ve hadislerle yer verilmelidir. Ayet, ayet mealleri ve hadis metinleri seçiminde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan kaynaklar esas alınmalı, bunun yanı sıra alanyazında kabul gören eserlere başvurulmalıdır. Ancak bu kaynaklar kullanılırken telif hakları ve etik kuralları göz önünde bulundurulmalıdır.

1.2.8. Farklılaştırma

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nın farklılaştırma bölümünde; orta-ağır zihinsel yetersizliği-otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları göz önüne alınarak TYMM’de yer alan “zenginleştirme” ve “destekleme” stratejilerinden sadece destekleme stratejisine yer verilmiştir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nın farklılaştırma bölümü; her öğrencinin kendine özgü ilgi ve öğrenme stilleri doğrultusunda kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Burada öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarılma yaklaşımları ön plana çıkarılmıştır. Farklılaştırma bölümü, öğrenme-öğretme uygulamalarında güçlük yaşayan öğrencilere gerekli desteğin verilebilmesi için önerilerin sunulduğu bölümdür. Bu bölümde destekleme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamalarının sadeleştirilmesi, konulara yönelik ek kaynakların kullanılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

1.3. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Tema, Öğrenme

Çıktısı Sayısı ve Süre Tablosu*

TEMA	ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI	SÜRE	
		DERS SAATİ*	YÜZDE ORANI %
HATIRLATMA/DEĞERLENDİRME HAFTASI**	-	9	3
1. TEMA: İNANÇ	4	288	89
2. TEMA: İBADET	6		
3. TEMA: DİN VE HAYAT	7		
4. TEMA: KUR'AN VE PEYGAMBER	2		
5. KÜLTÜR	3		
PEKİŞTİRME/GENELLEME HAFTASI***	-	9	3
OKUL TEMELLİ PLANLAMA****	-	18	5
TOPLAM	22	324	100

* Belirtilen tablo, eğitim-öğretim yılı boyunca okutulacak temalar, öğrenme çıktıları ve ders saatlerinin toplamını kapsamaktadır.

* Tablo, bir öğrencinin tüm temaları ve öğrenme çıktılarını, kendi performans düzeyine uygun olarak öğrenmesi, edinmesi ve uygulamaya geçirebilmesi durumunda ortaya çıkan örnek bir tablodur. Öğrenciler için, performans düzeyleri dikkate alınarak ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hedefleri doğrultusunda uygun temalar ve öğrenme çıktıları belirlenmesi esastır.

**“Hatırlatma/Değerlendirme” haftaları her ders yılı başında, o ders yılının toplam ders saatinin (72) %3’ü kadar (1 ders saati) olmalıdır.

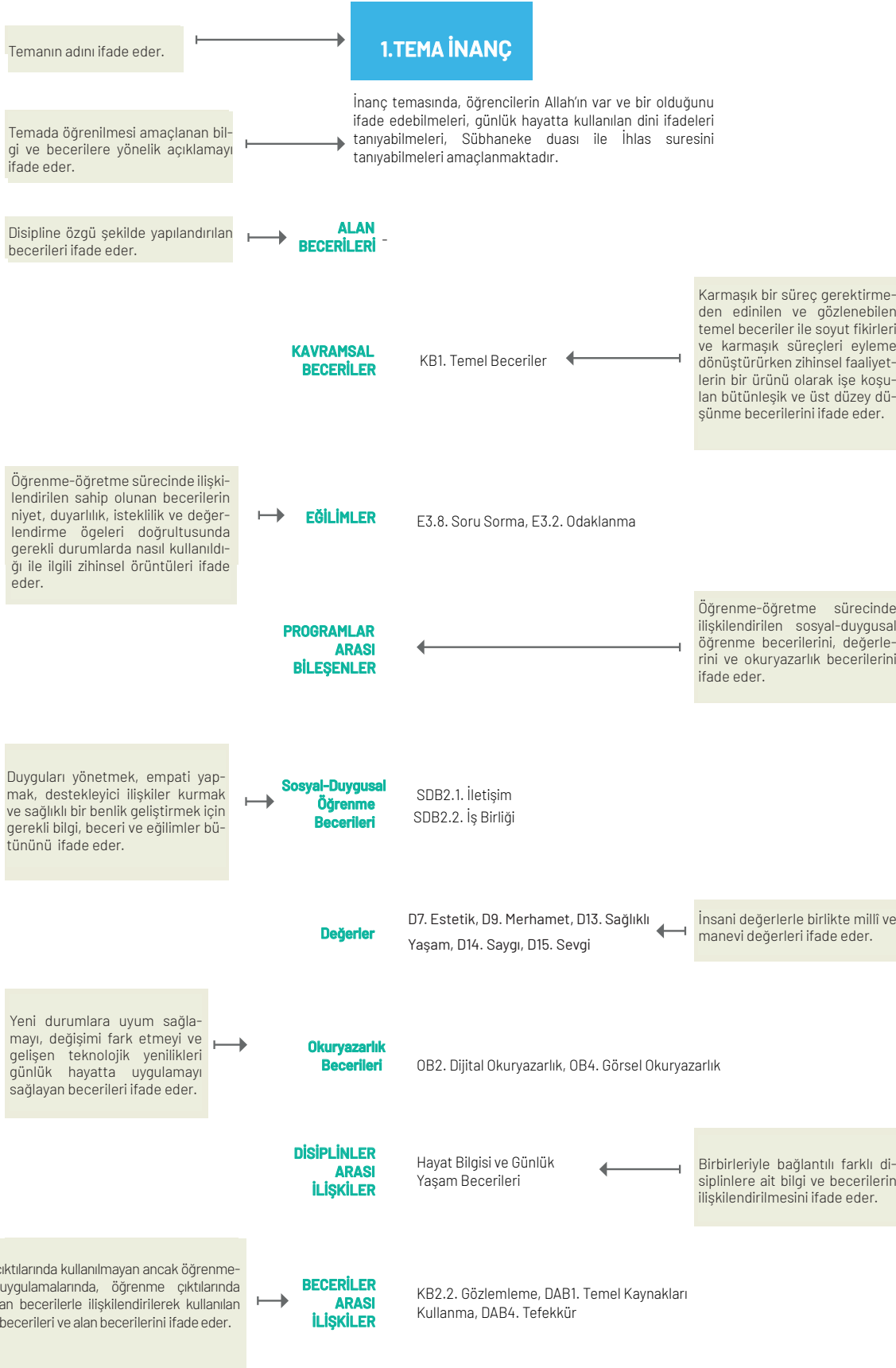
*** “Pekiştirme/Genelleme” haftaları her ders yılı sonunda, o ders yılının toplam ders saatinin (72) %3’ü (1 ders saati) kadar olmalıdır.

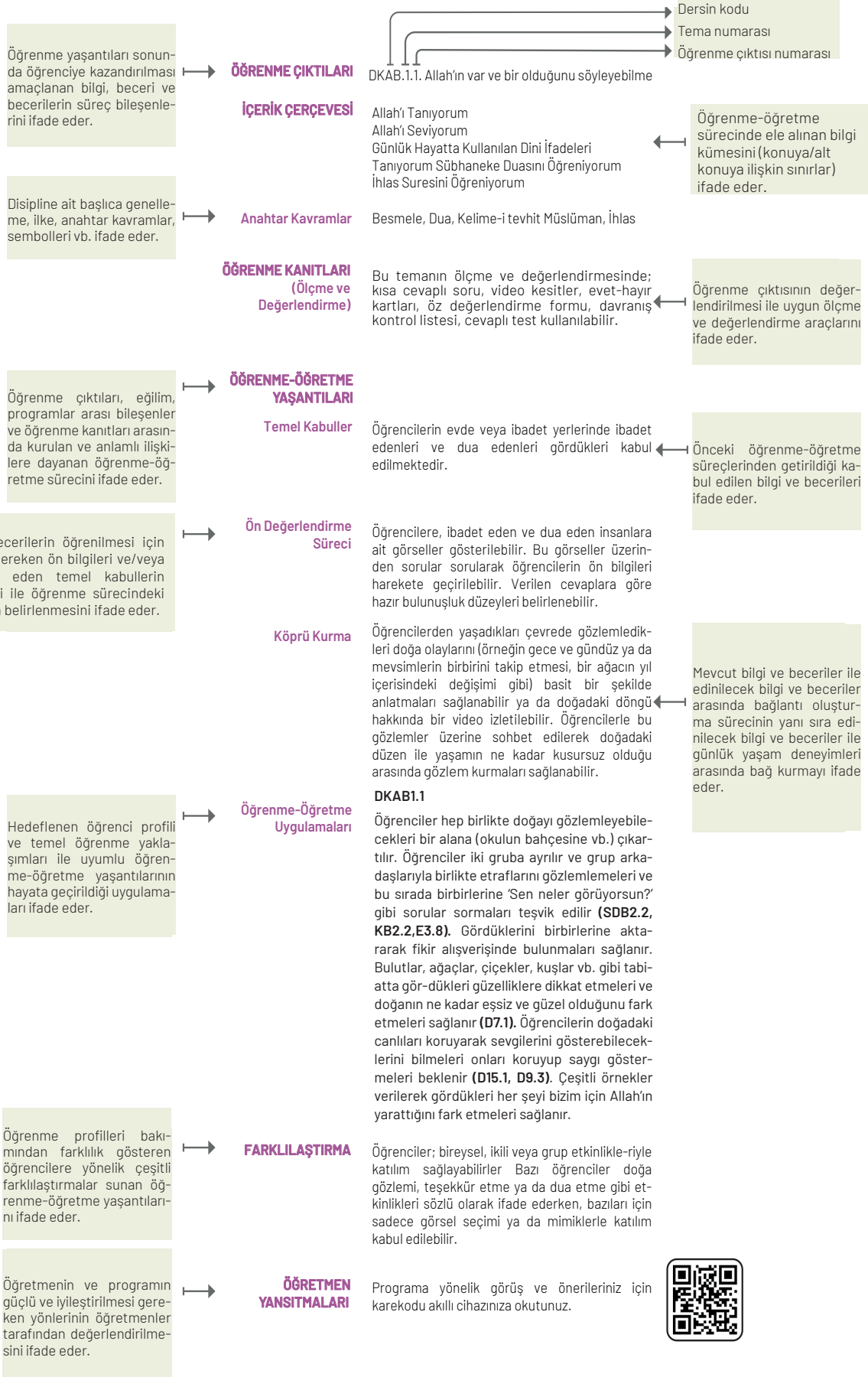
**** Okul Temelli Planlama” her ders yılında o ders yılına ait toplam ders saatinin %5’i kadar (2 ders saati) olmalıdır.

1.4. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Kitap Forma Sayıları ve Kitap Ebadı

KİTAP	FORMA SAYISI	KİTAP EBATLARI
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERS KİTABI 1	6-8	19,5 cm ve 27,5 cm
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERS KİTABI 2	6-8	19,5 cm ve 27,5 cm
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERS KİTABI 3	6-8	19,5 cm ve 27,5 cm
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERS KİTABI 4	6-8	19,5 cm ve 27,5 cm
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERS KİTABI 5	6-8	19,5 cm ve 27,5 cm

1.5. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Yapısı

2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN TEMALAR

1. TEMA: İNANÇ

İnanç temasında; öğrencilerin Allah'ın var ve bir olduğunu ifade edebilmeleri, günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri tanıyabilmeleri, Sübhaneke duası ile İhlas suresini tanıyabilmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E3.8. Soru Sorma, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D7. Estetik, D9. Merhamet, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D15. Sevgi

**Okuryazarlık
Becerileri** OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Hayat Bilgisi ve Günlük Yaşam Becerileri

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme, DAB1.Temel Kaynakları Kullanma, DAB4. Tefekkür

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**DKAB1.1.** Allah'ın var ve bir olduğunu söyleyebilme**DKAB1.2.** Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri tanıyabilme**DKAB1.3.** Sübhaneke duasını tanıyabilme**DKAB1.4.** İhlas suresini tanıyabilme**İÇERİK ÇERÇEVESİ**

Allah'ı Tanıyorum

Allah'ı Seviyorum

Günlük Hayatta Kullanılan Dinî İfadeleri Tanıyorum

Sübhaneke Duasını Öğreniyorum

İhlas Suresini Öğreniyorum

Anahtar Kavramlar

Besmele, Dua, Kelime-i tevhit, Müslüman, İhlas

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temanın ölçme ve değerlendirmesinde; kısa cevaplı soru, ses kaydı, doğru yanlış testi, çoktan seçmeli sorular, doğru yanlış soruları, öz değerlendirme formu, ölçüt bağımlı test kullanılabilir.

Performans görevi; öğrencilerin okul dışında dinî ifadeleri kullanmalarını teşvik etmek için günlük hayatta dinî ifadeleri kullandıkları durumlara ilişkin resimli bir afiş hazırlanabilir. Öğrencinin tema süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulabilir. Verilen performans görevi bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI**Temel Kabuller**

Öğrencilerin nesneleri üreten birinin var olduğunu bildikleri, basit iletişim kalıplarını kullanabildikleri, Kur'an-ı Kerim veya Kur'an-ı Kerim'i okuyanları gördükleri kabul edilmektedir. Dua kalıplarına dair farkındalığa sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere nesneler, iletişim sözcükleri, ibadet eden kişiler ve Kur'an-ı Kerim'e ait görseller gösterilebilir. Öğrencilerin ön öğrenme düzeyleri görsel destekli sorularla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden günlük yaşamlarında karşılaştıkları doğa olaylarına ilişkin gözlemlerini paylaşmaları istenebilir; bu gözlemler üzerine sohbet edilerek doğadaki düzen ve yaratıcının varlığı arasında bağlantı kurmaları sağlanabilir. Teşekkür ve şükretme durumlarına ilişkin yaşantılar ele alınarak iki kavram arasındaki anlam ilişkisini ifade etmeleri teşvik edilebilir.

Öğrenciler hep birlikte doğayı gözlemleyebilecekleri bir alana (okulun bahçesi vb.) çıkartılır. Öğrenciler iki gruba ayrılır ve grup arkadaşlarıyla birlikte etraflarını gözlemlemeleri ve bu sırada birbirlerine “Sen neler görüyorsun?” gibi sorular sormaları teşvik edilir (**E3.8, KB2.2**). Gördüklerini birbirlerine aktararak fikir alışverişinde bulunmaları sağlanır (**SDB2.2**). Bulutlar, ağaçlar, çiçekler, kuşlar vb. gibi tabiatta gördükleri güzelliklere dikkat etmeleri ve doğanın ne kadar eşsiz ve güzel olduğunu fark etmeleri sağlanır (**D7.1**). Öğrencilerin doğadaki canlıları koruyarak sevgilerini gösterebileceklerini bilmeleri, onlara duyarlı olmaları beklenir (**D9.3, D15.1**). Çeşitli örnekler verilerek gördükleri her şeyi bizim için Allah’ın yarattığını fark etmeleri sağlanır. “O, yaratıp şekillendiren, ahenk veren ve düzene koyandır.” ayeti okunarak Allah’ın var olduğu, her şeyin yaratıcısının Allah olduğu söylenir (**DAB1, DAB4**). Allah’ın yarattığı güzellikleri tanıyabilmeleri için sınıf içerisinde öğrencilerin aktif katılımının sağlanacağı bir keşif etkinliği düzenlenir. Öğrencilere “Gördüğümüz tüm bu şeyleri kim yarattı?” gibi sorular sorularak öğrencilerin “Allah” cevabını vermeleri beklenir. Konu ile ilgili bir hikâye okunur ve öğrencilerin hikâyeye bir başlık yazmaları sağlanır. Allah’ın bir ve tek olduğunu ifade eden Kelime-i Tevhid öğrencilere dijital araçlar (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) ya da öğretmenin seslendirmesi aracılığıyla dinletilir. Öğrencilerin farklı ses kayıtları arasından Kelime-i Tevhid’i ayırt etmeleri ve doğru olanı seçmeleri sağlanır. Söylenen Kelime-i Tevhid’in tekrar edilmesi için öğrenciler teşvik edilir. Müslüman kavramının tanımı yapılır. Ardından öğrencilere kavramla ilgili sorular sorulur. Öğrencilerin her şeyi yaratan ve var edenin Allah olduğunu ifade edebilmeleri kısa cevaplı sorular ve doğru yanlış soruları ile değerlendirilebilir.

DKAB1.2.

Öğrencilerin günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri tanıyabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Besmeleyi söyler.
- Bir işe “Besmele” ile başladığını ifade eder.
- Allah’a şükretme anlamına gelen dinî ifadeleri söyler.
- Dua ile ilgili davranışları sergiler.
- İhtiyaç ve duyguları çerçevesinde dua örneklerini günlük hayatında sergiler.
- Selamlaşmada dinî ifadeleri kullanır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir.

Bismillah/Bismillahirrahmanirrahim ifadesinin besmele olduğu söylenir. Dijital içeriklerden (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) besmeleyi dinlemeleri sağlanır (**OB2**). Resimli kartlar üzerinden eylemler gösterilip (örneğin yemeğe başlayan, su içmeye başlayan vb.) eylemlere başlamadan önce ne söylemeli şeklinde sorular sorulur.

Öğrencilerin günlük hayatlarında çeşitli eylemlerinden önce Bismillah/Bismillahirrahmanirrahim ifadesini kullanmaları beklenir. Öğrencilerin bu davranışı öz değerlendirme formu aracılığıyla değerlendirilebilir.

Öğrencilerin teşekkür etmenin ne anlama geldiğini ve teşekkür etmenin, nezaketli davranmanın ve çevresine saygı göstermenin bir göstergesi olduğunu fark etmeleri sağlanır (**D14.1**). Teşekkür etmek ile şükretmek arasındaki bağlantıya dikkat çekilir. Öğrencilere kendilerine yapılan iyiliklere nasıl karşılık verdikleri, teşekkür etmenin ne anlama geldiği; kime, ne zaman ve neden teşekkür etmeleri gerektiği gibi sorular sorulur. Kendi hayatlarını düşünerek teşekkür kavramı ile ilgili duygu, düşünce ve tecrübelerini gözden geçirmeleri sağlanır. Ardından drama yoluyla sınıfta bir paylaşma etkinliği düzenlenir. Temsili bir meyveyi birbirleriyle paylaşmaları, arkadaşlarına ve öğretmenlerine teşekkür etmeleri sağlanır.

Böylece bu ve bunun gibi pek çok gıdanın sağlıklı olmamız için Allah tarafından yaratıldığını fark etmesi beklenir **(D13.1)**. Allah'a bizim için yarattığı tüm güzellikler için teşekkür edebileceğini fark etmesi sağlanır. Allah'a teşekkür etmek için "elhamdülillah" ya da "çok şükür" gibi ifadeleri kullanabilecekleri fark ettirilir. Yemek yemek, su içmek gibi eylemleri içeren görseller gösterilir. Bu eylemler sonrasında şükür/elhamdülillah ifadeleri kullanılarak Allah'a teşekkür edebileceğini/şükredebileceğini fark etmeleri beklenir. Allah'ın yarattığı güzelliklerin resmini çizmeleri sağlanır **(OB4)**. Çizdikleri resmi sınıfta bulunan arkadaşlarına göstererek duygularını ifade etmeleri beklenir **(SDB2.1)**.

Öğrencilere dua eden insan görselleri gösterilip görseldeki kişilerin ne yaptığını dair sorular yöneltilir. Böylece öğrencilerin dua ile ilgili bilgileri ortaya çıkarılarak görselleri anlamlandırmaları sağlanır. Dijital platformlar aracılığıyla dua eden insanlarla ilgili videolar izletilip neden dua edildiği üzerine konuşulur. Öğrencinin dua ile ilgili tecrübelerini aktarması sağlanır. Görsel ve videolardan yararlanarak biçimsel olarak dua etme sürecini fark etmeleri beklenir. Öğrencilerin çeşitli görseller ve resimli kartlar arasından dua eden kişiyi ayırt etmesi sağlanır **(OB4)**. Öğrencilerin kendi dua cümlelerini söyledikleri bir etkinlik tasarlanarak sürece katılmaları beklenir. Dua ederken neler hissettiğine dair sorular sorularak dua etme süreçlerini anlamlı hâle getirmeleri beklenir. "Allah'ım bize iyilik ver.", "Allah'ım bize mutluluk ver." "Allah'ım ailemi koru." vb. dua ifadelerinin geçtiği çeşitli videolar izletilerek farklı dua cümlelerinin olduğunu fark etmeleri beklenir. Öğrencilerin de buna benzer şekillerde dua edilebileceğini anlamaları sağlanır **(E3.2.)**.

Öğrencilere "Merhaba!" denir, öğrencilerle selamlaşılır. Ardından selamlaşma amacıyla kullanılan ifadeler çeşitlendirilir. Öğrencilerin selamlaşmanın farklı şekilleri olduğunu fark etmeleri sağlanır. Selamünaleyküm ve Aleykümselem ifadelerinin de selamlaşma ifadeleri arasında olduğunu fark etmeleri beklenir. Selamlaşmanın Müslümanlar arasındaki saygı ve sevgiyi artırdığını anlamaları beklenir **(D14.3, D15.1)**. Dijital platformlardan selamlaşma ile ilgili videolar izletilerek ve resimler gösterilerek videolar ve görsellerle ilgili duygularını anlatmaları sağlanır **(SDB2.1, OB4)**. Selamlaşma ile ilgili bir hikâye okunarak selamlaşmanın önemini anlamaları sağlanır. Selamlaşma becerilerini günlük yaşam rutinlerine uydurmaları beklenir. Öğrencilerin okul dışında dinî ifadeleri kullanmalarını teşvik etmek için günlük hayatta dinî ifadeleri kullandıkları durumlara ilişkin resimli bir afiş hazırlanması performans görevi olarak verilebilir. Öğrencilerin öğrenme çıktılarına ilişkin becerileri öğrenci davranış kontrol listesi ve kısa cevaplı sorular aracılığıyla değerlendirilebilir.

DKAB1.3.

Öğrencilerin Sübhaneke duasını tanıyabilmeleri için aşağıdaki adımları yerine getirmeleri beklenir:

- Sübhaneke duasını dinletildiğinde tanır.
- Sübhaneke duasını söyler.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere, dua etme ile ilgili sorular sorulur. Ardından farklı dijital araçlardan Sübhaneke duasının okunduğu bir video ya da ses kaydı dinletilerek dinledikleri duanın Sübhaneke duası olduğunu ayırt etmeleri sağlanır. Öğrencilerin de okunulan duanın ismini söylemeleri ve öğretmen eşliğinde hep birlikte tekrar etmeleri istenir. Öğrencilere farklı ses kayıtları dinletilerek Sübhaneke duasını ayırt etmeleri sağlanır **(OB2)**. Böylece öğrencilerin Sübhaneke duasının okunuşuna ve duanın ismine dair aşinalık kazanmaları sağlanır. Öğrencilerin Sübhaneke duasını ayırt etme becerileri doğru-yanlış soruları ile değerlendirilebilir.

DKAB1.4.

Öğrencilerin İhlas suresini tanıyabilmeleri için aşağıdaki adımları yerine getirmeleri beklenir:

- İhlas suresi dinletildiğinde tanır.
- İhlas suresini söyler.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere, farklı dijital araçlardan İhlas suresinin okunduğu bir video izletilip ya da ses kaydı dinletilerek dinledikleri surenin İhlas suresi olduğunu ayırt etmeleri sağlanır **(OB4)**. Öğrencilerden de okunulan surenin ismini söylemeleri, hep beraber tekrar etmeleri sağlanır. Öğrencilere farklı ses kayıtları dinletilerek İhlas suresini ayırt etmeleri beklenir **(OB2)**. Böylece öğrencilerin İhlas suresinin okunuşuna ve surenin ismine dair aşinalık kazanmaları sağlanır. Öğrencilerin İhlas suresini ayırt etme becerileri ölçüt bağımlı test ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

İçerik, öğrencilere soyut kavramların somutlaştırılması için sadeleştirilmiş dil kullanılarak sunulabilir. "Allah her şeyi yarattı." gibi temel dinî ifadeler, doğadan ve öğrencinin çevresinden örneklerle desteklenebilir. Kelime-i Tevhid, besmele ve Sübhaneke duası gibi içerikler; sesli, görsel ve etkileşimli materyallerle sunularak çoklu öğrenme kanalları kullanılabilir. Dinî ifadelerin tanınması ve tekrar edilmesi için sesli video kayıtları, kart eşleştirme oyunları ve bireysel tekrar etkinlikleri uygulanabilir. Bazı öğrenciler için bu ifadelerin görsellerle eşleştirilmesi yeterli bir ürün olarak kabul edilirken bazıları için sözel tekrar ve kısa cevaplı sorular kullanılabilir.

Süreç içerisinde öğrenciler; bireysel, ikili veya grup etkinlikleriyle katılım sağlayabilir. Bazı öğrenciler doğa gözlemi, teşekkür etme ya da dua etme gibi etkinlikleri sözlü olarak ifade ederken bazıları için sadece görsel seçimi ya da mimiklerle katılım yeterli kabul edilebilir. Tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerikler yeniden dinletilebilir, gerektiğinde ses hızı ve tonlaması yavaşlatılabilir. Günlük yaşam bağlamlarına yapılan atıflar, farklılaştırma için temel araç olarak kullanılabilir. Örneğin "Yemeğe başlarken ne deriz?" gibi sorularla öğrencilerin gerçek yaşam deneyimlerinden yola çıkmaları sağlanabilir. Ürün olarak öğrencilerin öğrendiklerini yansıttıkları çalışmalar çeşitlendirilebilir. Bazı öğrenciler dua eden kişiyi gösteren resmi işaretlerken, bazıları kısa cümlelerle dua örnekleri söyleyebilir. Teşekkür etme, selamlaşma veya besmele ile ilgili durum kartları, resim boyama çalışmaları, dinlediğini ayırt etmeye yönelik sesli eşleştirme etkinlikleri, farklı yetkinlik düzeylerine göre kullanılabilir. Duygularını daha rahat görselleştiren öğrenciler için ifade etme biçimi resim ya da mimik olabilir. Öğrenme ortamı, öğrencinin dikkatini yoğunlaştırabileceği, duyu organlarına hitap eden materyallerle desteklenebilir. Ortamda dikkat dağıtıcı unsurlar azaltılırken güvenli ve sade bir alan düzeni oluşturulabilir. Gerekli durumlarda bireysel alanlar sağlanarak, öğrencinin rahat şekilde dua etmesi ya da içeriği tekrar etmesi desteklenebilir. Grup içinde etkinlik yapmaktan zorlanan öğrenciler için bireysel katılım yolları sunulabilir. Günlük yaşamda kullanabileceği dinî ifadeleri hatırlatacak görseller ve görsel ipuçları, sınıf ortamında yerleştirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: İBADET

İbadet temasında, öğrencilere İslam dinine ait başlıca ibadetler olan namaz, oruç, zekât ve hac ile ilgili temel bilgilerin kazandırılması ve öğrencilerin Kevser suresini tanıyarak söyleyebilmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SBD2.1 İletişim

Değerler

D4. Dostluk, D9. Merhamet, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D15. Sevgi, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik, D5. Duyarlılık

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Hayat Bilgisi ve Günlük Yaşam Becerileri

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, DAB1. Temel Kaynakları Kullanma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- DKAB.2.1.** İbadetin ne olduğunu tanıyabilme
DKAB.2.2. Namaz ibadetinin ne olduğunu ifade edebilme
DKAB.2.3. Oruç ile ilgili temel kavramları ifade edebilme
DKAB.2.4. Zekâtın ne olduğunu ifade edebilme
DKAB.2.5. Hac ibadeti ile ilgili başlıca özellikleri ifade edebilme.
DKAB.2.6. Kevser suresini tanıyabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Her Güzel Davranış İbadettir
 Temel İbadetlerimizi Öğreniyoruz
 Kevser Suresini Öğreniyoruz

Anahtar Kavramlar

İbadet, Namaz, Oruç, Zekât, Hac

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temanın ölçme ve değerlendirme sürecinde resimli kartlar, kısa cevaplı sorular, çoktan seçmeli sorular, eşleştirme soruları, video kesitleri, doğru-yanlış soruları, tanılayıcı dallanmış ağaç ve beceri analizi kontrol listesi kullanılabilir. Performans görevi olarak öğrencilerden, Ramazan Bayramı'nda kendi yaşantılarını ve çevrelerindeki insanların yaşantılarını gözlemleyip günlük tutmaları (resimli bir günlük de olabilir) istenebilir. Okulda yardımlaşma haftası düzenlenip öğrencilerin arkadaşlarıyla yardımlaşmaları sağlanır. Bu çerçevede ihtiyaç fazlası eşyaların okula getirilip ihtiyacı olan insanlara ulaştırılması gibi etkinlikler yapılabilir. Bir hafta sonunda öğrenciler öz değerlendirme formu üzerinden kendilerini değerlendirebilirler. Öğrencinin tema süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur. Verilen performans görevleri bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çevrelerinde ibadet eden kişileri gördükleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere farklı ortamlarda ibadet eden kişilerin yer aldığı görseller gösterilebilir. Öğrencilerin bu durumları daha önce görüp görmediklerine, nerede ve kimlerle karşılaştıklarına ilişkin sorular yöneltilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere "Bizi çok seven, bizim için her şeyi yaratan Allah'a sevgimiz nasıl gösterebiliriz?" sorusu sorulabilir. Öğrencilere günlük yaşamda ibadet eden bireylerin yer aldığı görseller ve kısa video kesitleri izletilebilir. Öğrencilere bu durumları daha önce nerede ve kimlerle gördüklerine ilişkin sorular yöneltilebilir. Öğrencilerin verdiği yanıtlar doğrultusunda namaz, oruç, zekât ve hac gibi ibadetlerin günlük yaşamın hangi durumlarıyla birlikte yer aldığı üzerine konuşulabilir. Böylece öğrencilerin kendi gözlemleri ile ibadetlere ilişkin deneyimleri arasında anlamlı bağlantılar kurmaları desteklenebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

DKAB2.1.

Öğrencilerin ibadetin ne olduğunu tanıyabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Allah için yapılan tüm güzel davranışların ibadet olduğunu söyler.
- İslam dinindeki başlıca ibadetleri ifade eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilerin tüm güzel davranışların ibadet olduğunu fark etmeleri sağlanır. İbadetlerin Allah'ın bize verdiği nimetler için teşekkür etmenin bir yolu olduğu açıklanır. Öğrencilere ibadetlerle ilgili bir hikâye okunur. Güzel davranışları tanıma ile ilgili etkinlikler yaptırılır. İbadet eden insanlara dair gözlemlerini ortaya çıkaracak çeşitli sorular sorularak konu üzerine konuşulur **(SDB2.1)**. İbadet etmenin çeşitli şekilleri olduğu aktararak ibadet etmenin farklı yolları olduğunu fark etmeleri sağlanır. İnsanların namaz kılarak, oruç tutarak, zekât vererek, hacca giderek Allah'a ibadet ettiklerini fark etmeleri beklenir. İbadet eden insanlarla ilgili görseller gösterilir ve videolar izletilir. Öğrencilerin ibadet eden insanları ayırt etmeleri ve hangi ibadeti yerine getirdiğini fark etmeleri beklenir **(E3.2, OB4)**. Öğrencilerin ibadet edenleri ayırt etme becerileri çoktan seçmeli sorular, tanılayıcı dallanmış ağaç ve doğru-yanlış soruları değerlendirilebilir.

DKAB2.2.

Öğrencilerin namaz ibadetinin ne olduğunu ifade edebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Namaz ile ilgili temel kavramları ifade eder.
- Namaz ile temel bilgilerini ifade eder.
- Namaz ibadetine dair gözlemlerini ifade eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Sınıf ortamında öğrencilerin dikkatlerini toplamak ve meraklarını uyandırmak amacıyla dijital platformlardan ezan dinlemeleri sağlanır **(E1.1)**. Daha önce bu sesi duyup duymadıkları ve dinledikleri sesin ne olduğuna dair çeşitli sorular sorulur **(E1.1, OB2)**. Öğrencilerin, günlük hayatlarında sık sık duydukları ezan sesinin namaz ibadeti ile ilgili olduğunu keşfetmeleri sağlanır. Namazın İslam'ın temel ibadetlerinden biri olduğunu anlamaları beklenir. Ardından öğrencilerin namaz kılan bir kişinin videosunu izlemeleri sağlanarak, namaz kılan kişi hakkında çeşitli sorular sorulur. Namazın günde beş vakit kılındığı, ezanın da her vakitte okunarak (sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı) Müslümanları namaza çağırdığını fark etmeleri sağlanır. Ezan ve namaz vakitleri arasında bağlantı kurmalarını sağlayacak etkinlikler düzenlenir. Namaz kılmak için temiz olunması gerektiğini, temiz olmanın hasta olmamızı da engelleyebileceğini anlamaları sağlanarak ibadetler ile temizlik arasında ilişki kurulur **(D13.4, D18.1)**. Öğrencilerin Müslümanların namaz kılmadan önce abdest aldıklarını fark etmelerini sağlayabilmek için abdest alan bir kişinin videosu izletilir **(OB2)**. Video üzerine sohbet edilerek namaz kılmak için temiz olunması gerektiğini ve namaz ile abdest arasındaki ilişkiyi fark etmeleri sağlanır. Böylece abdest hakkındaki tecrübelerini aktarmaları sağlanır. Ardından yine aynı video üzerinden abdestin aşamaları öğrencilere betimlenerek model olunabilir. Öğrencilerin abdest alan kişiyi tanıyabilmeleri ve abdestin aşamalarını tanıyabilmeleri için abdest alma ile ilgili bir drama etkinliği yaptırılabilir.

Farklı mekânlarda namaz kılan kişilerin görselleri öğrencilere gösterilerek öğrencilerin namaz kılan kişiyi ayırt etmeleri sağlanır. Görseller üzerinden öğrencilere nerelerde namaz kılınabileceği gibi çeşitli sorular yöneltilir. Öğrencilerin yanıtlarından yola çıkarak namaz kılarken temiz olmaya özen gösterilmesi gerektiği, namaz kılınan yerin de temiz olması gerektiği anlatılır. Namaz kılınan çeşitli yerlerin (cami, mescit, seccade) görselleri gösterilerek namaz kılınan yerleri tanımayla ilgili etkinlikler yaptırılır **(OB4)**. Cuma namazının ve bayram namazının camide diğer Müslümanlarla birlikte kılındığını fark etmeleri teşvik edilir. Müslümanların, hep beraber ibadet etmelerinin aralarındaki sevgi ve saygıyı güçlendirdiğine dikkat çekilir **(D14.3, D15.1)**. Namaz kılan kişileri rahatsız etmeyip onlara saygı duymaları gerektiğini fark etmeleri sağlanır **(D14.1)**. Öğrencilerin namaz ibadetine dair bilgileri resimli kartlar, doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları aracılığıyla değerlendirilir.

DKAB2.3.

Öğrencilerin oruç ile ilgili temel kavramları ifade edebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Oruç ile ilgili vakitleri ifade eder.
- Oruç ibadetinde yapılması gerekenleri ifade eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere Ramazan ayı ile ilgili bir video izletilerek konuyla ilgili meraklarının uyandırılması sağlanır **(E1.1)**. Bu kapsamda dijital içeriklerden (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) Ramazan ayı ile ilgili videolar izletilerek Ramazan ayının Müslümanlar için önemi ve değerinin fark edilmesi beklenir. Ramazan ayının oruç ayı olduğu ve Müslümanların bu ayda farz olan oruç ibadetini yerine getirdiklerinin anlaşılması sağlanır. Ramazan ayında oruç tutan kişilerin iftara kadar bir şey yiyip içmediklerini fark etmeleri sağlanır. Öğrencilerin kendi yaşantılarından Ramazan ayına dair gözlemlerini aktarmaları istenir **(KB2.2)**. Bu gözlemlerden yola çıkarak imsak, sahur, iftar kavramlarına dair görseller sunularak öğrencilerin bu kavramları anlamaları sağlanır. Oruç ibadetinin, sabır ile bağlantısı üzerinden oruç tutan kişilerin sabırlı olması gerektiğine dikkat çekilir. Oruç ibadetinin, empati değeri ile ilişkisine dikkat çekilir. Örnek hikâye ya da dijital platformlardan (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) paylaşılacak videolarda, Ramazan ayında paylaşmanın ve yardımlaşmanın önemine dikkat çekilir **(D20.2)**. Ramazan ayına ait; iftar sofrası, Ramazan davulcusu, mahya, teravih ve iftar duası kavramlarını içeren görseller ve etkinliklerle öğrencilerin Ramazan ayının önemini fark etmeleri sağlanır. Öğrencilerin dramalarla iftar sofrasını, mâni okuyan Ramazan davulcusunu vb. canlandırmaları sağlanabilir **(E2.5, OB5)**. Ramazan ayı sonunda Ramazan Bayramı'nın kutlandığını fark etmeleri beklenir. Bayramlarda neler yapıldığına dair çeşitli sorular sorulur ve bayramlar üzerine tecrübelerini aktarmaları teşvik edilir. Bayramların huzur ve mutluluğa katkı sunduğu, dargınların barıştığı, birlik ve beraberlik duygularının üst seviyede yaşandığı zamanlar olduğu fark ettirilir **(D5.1)**. Öğrencilerden Ramazan Bayramı'nda kendi yaşantılarını ve çevrelerindeki insanların yaşantılarını gözlemleyip günlük tutmaları (resimli bir günlük vb.) istenerek performans görevi verilebilir **(KB2.2)**. Öğrencilerin oruç ibadetine dair bilgileri tanılayıcı dallanmış ağaç ile değerlendirilebilir.

DKAB2.4.

Öğrencilerin zekâtın ne olduğunu ifade edebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Zekâtın paylaşma ve yardımlaşma için yapıldığını söyler.
- Her türlü iyiliğin sadaka olduğunu söyler.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere "Çorba pişirdiğinde suyunu biraz fazla koy, sonra komşularına bak, uygun bir şekilde çorbandan onlara da ikram et." hadisi veya yardımlaşma ile ilgili seviyelerine uygun bir hadis okunarak yardımlaşmanın önemi üzerine duygularını dile getirmesi teşvik edilir **(DAB1, D9.2)**. "Birisine yardım ettiğinizde neler hissediyorsunuz?" ya da "Birisine size yardım ettiğinde neler hissediyorsunuz?" gibi sorularla yardımlaşmanın hayatlarındaki önemi hakkında düşünceleri sağlanır. Sınıf içinde basit düzeyde yardımlaşma ve paylaşma etkinlikleri düzenlenerek öğrencilerin sürece aktif bir şekilde katılmaları sağlanabilir **(D20.2)**. İslam dininde Müslümanların birbirleriyle yardımlaşmalarını ve mallarını paylaşmalarını sağlayan bazı ibadetlerin olduğu ifade edilir. Bu bağlamda zekât ve sadaka kavramları, öğrencilere temel düzeyde açıklanır. Zekât vermenin bazı şartları olduğu söylenir. Bununla birlikte herkesin gücü nispetinde yardımlaşabileceği ifade edilir. Maddi olarak yardımlaşmanın yanında yapılan her türlü iyiliğin sadaka kapsamında olduğunu fark etmeleri sağlanır. "Gülümsemek sadakadır."

hadisi bağlamında gülümsemek, güzel söz söylemek gibi güzel davranışların da sadaka olduğu vurgulanır. Öğrencilerin zekât ibadetine dair bilgileri kısa cevaplı sorular ile değerlendirilebilir.

DKAB2.5.

Öğrencilerin hac ibadeti ile ilgili başlıca özellikleri ifade edebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Hac ibadeti ile ilgili görselleri ayırt edebilir.
- Haccın ne anlama geldiğini ifade eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere, Kâbe ve cami görselleri gösterilir (**OB2, OB4**). Çevrelerinde gördükleri cami vb. ibadet mekânları ile bağlantı kurularak Kâbe'nin tüm Müslümanlar için önemli bir ibadet mekânı olduğunu fark etmeleri sağlanır. Çeşitli etkinlikler yardımıyla öğrencilerin Kâbe görselini diğer mekânlardan ayırt etmeleri beklenir. Öğrencilerin birbirlerine yardım etmeleri sağlanarak Kâbe resmini boyama etkinlikleri yapılabilir (**D20.2**). Ardından boyadıkları görseldeki mekânın adının ne olduğu sorularak "Kâbe" cevabını vermeleri beklenir. Çeşitli etkinlikler aracılığıyla tüm öğrencilerin Kâbe görselini ayırt edebilecek seviyeye ulaşmaları beklenir. Müslümanların, Kâbe ve çevresinde yaptıkları ibadete "hac" ibadeti denildiğini anlamaları sağlanır. Hac ile ilgili temel kavramları basit düzeyde tanımaları sağlanır. Öğrencilerin konuya odaklanmaları için dijital içeriklerden (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) faydalanılarak hac ibadetinin yapılışına dair çeşitli görseller paylaşılır (**E3.2, OB4**). Bu görselleri inceleyerek Müslümanların hep birlikte ibadet ettiklerini, bu ibadeti yaparken birbirlerine sevgi ve saygı çerçevesinde davranmaları gerektiğini fark etmeleri sağlanır (**D15.1, D14.3**). Müslümanların hep birlikte yaptıkları bu ibadetin insanlar arasındaki dostluk bağlarının artmasına katkıda bulunduğunu anlamaları beklenir (**D4.5**). Çeşitli etkinlikler aracılığıyla hac ibadeti esnasında neler yapılması gerektiğini anlaması sağlanır. Öğrencilere çevrelerinde hacca gitmiş birini ziyaret edip etmedikleri sorulur. Bu ziyaret esnasındaki gözlemlerini paylaşmaları sağlanır (**KB2.2**). Böylece öğrencilerin hac ibadetinin toplumumuz ve kültürümüz üzerindeki yansımalarını fark etmeleri ve kendi gözlem ve tecrübeleriyle ilişkilendirmeleri sağlanır. Eşleştirme soruları aracılığıyla, temaya ilişkin ibadetlerle ilgili kavramlar değerlendirilebilir.

DKAB2.6.

Öğrencilerin Kevser suresini tanımaları ve söylemeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Kevser suresi dinletildiğinde tanır.
- Kevser suresini söyler.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere farklı dijital araçlardan (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) Kevser suresinin okunduğu bir ses kaydı dinletilerek dinledikleri surenin Kevser suresi olduğunu ayırt etmeleri sağlanır. Öğrencilerin de okunulan surenin ismini söylemeleri beklenir. Surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Ardından öğretmen eşliğinde Kevser suresini sesli okuma etkinliği yapılabilir. Farklı ses kayıtları dinletilerek Kevser suresini ayırt etme etkinlikleri yapılır (**OB2**). Böylece öğrencilerin Kevser suresinin okunuşu ve surenin ismine dair aşinalık kazanmaları sağlanır. Öğrencilerin Kevser suresini ayırt etme becerilerini değerlendirebilmek için, çeşitli video kesitler sunularak doğru-yanlış soruları ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Din kültürü ve ahlak bilgisi alanında öğrencilerin ibadetleri, kutsal mekânları ve dinî kavramları tanıma ve anlamlandırmalarına yönelik öğretim süreçlerinde; öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçları, gelişimsel düzeyleri ve iletişim biçimleri dikkate alınarak, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı yönlerinden farklılaştırılmış uygulamalar hayata geçirilebilir.

İçerik farklılaştırmasında bazı öğrencilere yalnızca görsel tanıma ve eşleştirme gibi temel tepkiler üzerinden ilgili öğrenme çıktıları kazandırılırken; bazı öğrencilerden ibadet çeşitlerini, ilgili dinî kavramları ve dinî günlerin anlamını sözlü olarak ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin ilgisini çekebilecek şekilde Ramazan ayı, namaz, oruç, zekât, hac gibi konular somut örneklerle sunulabilir; ilgili öğrenme içeriği dinî bayramlar, ezan sesi, cami gibi öğrencilerin seviyelerine uygun tanıdık semboller üzerinden basitleştirilebilir. Kevser suresi gibi dinî metinler için işitsel uyarılar tercih edilerek, ezber ve tanıma düzeyine göre içerikler yapılandırılabilir.

Süreç farklılaştırmasında öğretim etkinlikleri bireysel, eşli ya da grup temelli olarak yürütülebilir. Sözel iletişim becerisi sınırlı olan öğrenciler için görsellerle desteklenmiş anlatım, modelleme, drama ve taklit gibi yöntemler kullanılırken; sözel iletişimi gelişmiş öğrencilere kavram açıklama, olay anlatımı ve soru sorma görevleri verilebilir. Kevser suresi örneğinde olduğu gibi öğrencilerden bazılarının yalnızca sureyi tanıma görevi verilirken; diğer öğrencilerden ezberleyerek söylemeleri beklenebilir. Ayrıca, tüm öğrencilerin katılımını sağlamak için video, ses kaydı, hikâye anlatımı, görsel eşleştirme ve boyama etkinlikleri gibi yöntemler birlikte kullanılabilir. Öğrencilerin ibadetle ilgili gözlem yapması ve gözlemlerini ifade etmesi için çeşitli dijital platformlardan içerikler sunulabilir.

Ürün farklılaştırmasında, öğrencilerin bireysel yeterliliklerine göre farklı performans görevleri planlanabilir. Bazı öğrenciler ibadet yerlerini veya kutsal mekânları görseller üzerinden eşleştirme yaparken bazı öğrencilerden abdest aşamalarını sıralama, Ramazan ayına dair anılarını paylaşma ya da zekât ile ilgili yardımlaşma davranışlarını hikâyeleştirme gibi daha gelişmiş görevleri yerine getirmeleri beklenebilir. Sözel olarak ifade edemeyen öğrenciler için işaret etme, nesne seçme ya da resimli kartları kullanma gibi alternatif yöntemlerle yanıt verme yolları tanınabilir.

Öğrenme ortamı, görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stillerine hitap edecek şekilde yapılandırılabilir. Sınıf içinde ibadet köşesi, Ramazan panosu, cami görselleri, Kâbe boyama alanı gibi tematik öğrenme alanları oluşturularak öğrencilerin aktif katılımı desteklenebilir. Grup çalışmaları sırasında, öğrencilerden birlikte seccade katlama, Ramazan davulcusu canlandırması ya da Kevser Suresi tekrar etkinlikleri gibi görevleri yerine getirmeleri beklenebilir. Sınıf dışı ortamlarda da gözlem ve sohbet çalışmalarıyla desteklenebilir. Tüm öğrenme ortamlarında, öğrencilerin gösterdiği sabır, merak ve katılım isteği dikkatle izlenir ve olumlu geri bildirimlerle pekiştirilebilir. Süreç boyunca öğretmen, öğrencilere uygun ipuçları ve desteklerle rehberlik edebilir; doğru davranışlar olumlu geri bildirimlerle pekiştirilirken, eksik ya da hatalı davranışlar modelleme ve düzeltici geribildirimle geliştirilebilir. Öğrencilerin gelişimi, gözlem formları, kontrol listeleri ve ayrık deneme kayıtlarıyla izlenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: DİN ve HAYAT

Din ve hayat temasında; Allah ve Peygamber sevgisi, yakın çevresine sevgisini gösterme yolları, hayvan ve doğa sevgisi, temizlik, İslam'ın öğütlediği ahlaki davranışlar ve görgü kuralları konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin, Allah'ın tüm varlıkları sevdiğini, Allah'a ve Hz. Muhammed'e (sav) yönelik sevgilerini ifade edebilmeleri; öğrencilerin, yakın çevresinde yer alan aile üyeleri, öğretmenleri ve arkadaşlarına sevgilerini göstermenin çeşitli yolları olduğunu ifade etmeleri; canlıları koruyarak, onlara olan sevgilerini gösterebilmeleri; İslam dininin temizliğe verdiği önemi, Müslümanın temiz olması gerektiğini, kişisel temizlikte yapılması gerekenleri ifade edebilmeleri; toplumsal yaşam alanında, yemek yerken, konuşurken, izin isterken ve ziyaretlerinde görgü kurallarına uymaları amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1.Merak, E2.1. Empati, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15. Sevgi, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Hayat Bilgisi ve Günlük Yaşam Becerileri

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.4. Çözümleme, DAB1.Temel Kaynakları Kullanma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- DKAB3.1.** Allah ve peygamber sevgisini ifade edebilme
DKAB3.2. Yakın çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilme
DKAB3.3. Çevresindeki canlılara sevgisini gösterebilme
DKAB3.4. İslam dininin temizliğe verdiği önemi ifade edebilme
DKAB3.5. Çevresini temiz tutabilme
DKAB3.6. İslam dininin öğütlediği davranışları ifade edip sergileyebilme
DKAB3.7. Görgü kurallarına uyabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ı ve Peygamberim Hz. Muhammed (sav)'i Seviyorum
 Allah Beni Seviyor
 Peygamberimiz Çocukları Çok Sever
 Ailemi Seviyorum
 Öğretmenlerimi ve Arkadaşlarımı Seviyorum
 Doğayı ve Hayvanları Korur ve Severim
 İslam Dini ve Temizlik
 Bedenimi ve Giysilerimi Temiz Tutarım
 Evimi ve Okulumu Temiz Tutarım
 Çevremi Temiz Tutarım
 İslam'ın Öğütlediği Güzel Davranışları Öğreniyorum
 Sofra Adabı ve Görgü Kurallarına Uyarım
 Sosyal İletişimde Görgü Kurallarına Uyarım
 Birlikte Yaşama Kurallarına Uyarım
 Ziyaret-Misafirlik ve Vedalaşma Kurallarına Uyarım

Anahtar Kavramlar

Allah, peygamber, aile, sevgi, temizlik, dürüstlük, yardımseverlik, saygı, affedicilik, çalışkanlık, sabır, tutumluluk, nezaket

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temanın ölçme ve değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı sorular, doğru yanlış soruları, anket, sosyal öykü, çalışma yaprağı, performans görevleri, ürün dosyası, öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere performans görevi kapsamında birlikte dikilen bir saksı çiçeğine bakma sorumluluğu verilerek bakım süreci üzerine sohbet edilebilir. Sokak hayvanları için okul bahçesine, apartman önüne su ve yiyecek koyma görevi verilebilir. Öğrencilerin aileleri ile birlikte evde kişisel temizlik rutinlerine uymalarını teşvik etmek için ".....'nın (öğrenci adı) Sorumluluk Takvimi" hazırlanabilir. Öğrencilerin çevre temizliği etkinliklerine katılması istenebilir. Çocuklara, çevreyi temiz tutmanın neden önemli olduğu açıklanır ve aile üyeleri ile çevre temizliği yapılarak, çevreye olan duyarlılıklarının artırılması sağlanır. Öğrencilerin tutumluluk çizelgeleri hazırlamaları, okulda veya evde takibini yapmaları istenebilir. Konuşma, sofrası, ziyaret ve izin isteme esnasında uyulması gereken görgü kuralları başlıklarının yer aldığı ve konularla ilgili ifadelerin olduğu çalışma sayfaları verilir. Öğrencilerin, ilgili ifadeyi keserek başlığın altına yerleştirmesi istenebilir. Ailelere; izin isteme davranışı ile ilgili çeşitli soruların yer aldığı etkinlik sayfası gönderilip çocuklarına sormaları ve cevapları kâğıda not etmeleri, çocuklarıyla bu konuda konuşmaları istenir. Evde yapılan çalışma ailelerden istenerek, öğrenci ürün dosyası oluşturulur. Görgü kuralları ile ilgili davranış panosu hazırlanıp, öğrencilerin sergilediği görgü kuralı sözel olarak betimlenerek pekiştirilebilir ve uygun görgü kuralının olduğu sütuna etiket yapıştırılarak, öğrencinin etiketleri süreç içerisinde ödülle dönüştürülebilir.

Görgü kurallarının olduğu resimli bir çizelge oluşturulup, gün içerisinde kullandığı görgü kurallarını işaretlemeleri istenerek, kendilerini izlemeleri; gün sonunda da çizelge üzerinden kendilerini değerlendirmeleri istenebilir. Yemek yerken uyulması gereken görgü kuralları ile ilgili afiş hazırlama performans görevi verilebilir. Öğrencinin tema süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek, öğrenci ürün dosyası oluşturulur. Verilen performans görevleri bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin peygamber kavramına aşina oldukları, sevmeye ve sevilme duygularına dair temel bilgilerinin bulunduğu, çevresindeki insanları ve canlıları tanıdıkları kabul edilmektedir. Öğrencilerin temizlik, ahlaki davranışlar ve görgü kuralları hakkında farkındalığa sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin çevrelerindeki sevdikleri varlıkları göstermeleri ve yakın çevresindekileri tanıtmaları istenebilir. Temizlik, ahlaki kurallar ve görgü kurallarına dair ön öğrenme görseller ve sorular aracılığıyla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma Öğrencilere sevdikleri insanları ve canlıları söylemeleri istenebilir, yardıma ihtiyaç duyanlara nasıl davrandıkları üzerine sohbet edilebilir. Allah ve peygamber sevgisi ile aile bireyleri, arkadaşlar, öğretmenler ve canlılara sevgi arasında bağlantı kurulabilir. Temizlik ve görgü kurallarına ilişkin olumlu-olumsuz görseller gösterilerek İslam'ın öğütlediği davranışlarla ilişki kurulabilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

DKAB3.1.

Öğrencilerin Allah ve peygamber sevgisini ifade edebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Allah'ı sevdiğini söyler.
- Allah'ın tüm varlıkları sevdiğini söyler.
- Hz. Muhammed'i (sav) sevdiğini söyler.
- Hz. Muhammed'in (sav) çocuklara olan sevgisini ifade eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilerin konuyu odaklanarak dinlemeleri için dijital öğrenme platformları aracılığıyla (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) Allah'ı sevmeye konulu (Diyanet İşleri Başkanlığı'nın çocuklara yönelik ürettiği Allah'ı seviyorum çocuk ilahisi vb.) içerikleri izlemeleri sağlanır (**E3.2, OB2**). İzlenen içerik hakkında düşünceleri istenerek Allah ile insan arasındaki ilişkinin sevgi temelli olduğunu fark etmesi beklenir. Allah'ın insanları çok sevdiğini, koruduğunu, affettiğini ve verdiği nimetlerle ödüllendirdiğini anlaması sağlanır.

Allah'ın bütün varlıkları yarattığı, sevdiği, onlara değer verdiği ve onların rızasını verdiğini fark etmesi sağlanır. Bu çerçevede, öğrencilerin hem birbirleri arasındaki sevgiyi artıracak hem de Allah'ın kendilerini sevdiğini fark etmelerini sağlayacak çeşitli oyunlar ("Sevgimizi Bulalım Oyunu" vb.) oynanabilir (**E2.5**).

Allah'ın kullarına olan sevgisini ve verdiği nimetleri gözlemlemesi sağlanır. Konuyla ilgili görselleri incelemeleri ve görsellerdeki nimetlerin, Allah'ın sevgisi neticesinde kendilerine verildiğini fark etmeleri sağlanabilir **(OB4)**. Hz. Muhammed'in (sav) hayatından öğrencilerin seviyelerine uygun örnekler verilir. Böylece Hz. Muhammed'in (sav) çevresindeki tüm canlılara şefkat ve merhametle yaklaştığını ve sevgisini çeşitli şekillerde gösterdiğini anlaması sağlanır **(D9.2)**. Hz. Muhammed'in (sav) sevgi temalı sözleri okunarak, bu hadislerde geçen sevgi, saygı, merhamet gibi güzel çağrışımlar içeren kavramları fark etmeleri amaçlanır **(D9.3)**. Bu kavramların nasıl hissettirdiğini ifade etmeleri beklenir **(SDB2.1)**. Hz. Muhammed'in (sav) çocuk sevgisi ile ilgili yaşantı örnekleri (torunlarıyla oyunlar oynaması gibi) anlatılır. Bu yaşantılar esnasında, Hz. Muhammed'in (sav) de bir ailesi olduğunu fark etmeleri sağlanır. Bu yaşantı örnekleri hakkında sorular sorularak kendi cümleleriyle yorumlamaları sağlanır. Böylece, Hz. Muhammed'in (sav) çocukları ve torunlarıyla olan ilişkisinin sevgi, saygı ve merhamet temelli şekillendiğini fark etmesi sağlanır. Konu kısa cevaplı sorular ile değerlendirilebilir.

DKAB3.2.

Öğrencilerin yakın çevreleriyle olumlu ilişkiler kurabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Ailesine olan sevgisini gülümseyerek gösterir.
- Ailesine olan sevgisini sevgi sözcükleriyle ifade eder.
- Öğretmenlerine ve arkadaşlarına olan sevgisini gülümseyerek gösterir.
- Öğretmenlerine ve arkadaşlarına olan sevgisini sevgi sözcükleriyle ifade eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilerin konuyu odaklanarak **(E3.2)** dinlemeleri için dijital platformlardan (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) yararlanılarak "aile içerisinde sevgi" temalı bir çizgi film izletilir **(OB4)**. İzledikleri çizgi filmde kendilerini en iyi hissettiren sahnenin hangisi olduğuna yönelik sorular sorulur. Her öğrencinin seçtikleri sahnedeki sevgi dilini çözümlemeleri sağlanır **(KB2.4)**. Böylece sevmenin ve sevilmenin nasıl hissettirdiğini ifade etmeleri teşvik edilir **(SDB2.1)**. Sevdği insanlara ve canlılara sevgisini nasıl gösterebileceğine yönelik sorular sorularak sevgisini ifade etme yollarını kendi cümleleriyle ifade etmeleri beklenir **(D15.4)**. Günlük hayatıyla bağlantı kurması sağlanarak aile içinde birbirlerine sevgilerini nasıl ifade ettiklerine dair sorular sorulur ve çeşitli örneklerle aile içinde sevgisini gülümseyerek ya da sevgi sözcükleriyle ifade etmesinin önemini fark etmesi sağlanır **(D2.1)**.

Öğrencilerin çevrelerinde en fazla gördüğü kişileri düşünmeleri sağlanır. Çeşitli sorularla, okul ortamındaki öğretmen ve arkadaşlarının ailesinden sonra en fazla vakit geçirdiği kimseler olduğunu fark etmesi sağlanır. Aile yaşantılarıyla benzerlik kurarak, okul ortamında birbirleriyle anlayışlı ve barışçıl bir şekilde iletişim kurmalarının önemi fark ettirilir **(D15.1)**. Öğretmen ve öğrencilerin, sevgi ve saygı çerçevesinde birbirlerine davrandıkları çeşitli görsel ya da videolar izlemeleri sağlanır **(D14.1)**. İçeriklerdeki olumlu duygular hakkında düşünmesi beklenir. Gülümsemenin ya da güzel sözler söylemenin kişiler arasındaki bağları olumlu yönde etkilediğini anlamalarını sağlayacak sınıf içi etkinlikler düzenlenir. Tüm öğrencilerin katılımı sağlanır. Etkinlik sonunda sınıf içinde gülümsemenin ya da sevgi sözcükleri kullanmanın kendilerini nasıl hissettirdiği sorulur. Duygularını ifade etmeleri sağlanır **(SDB1.3)**. Öğrencilerin yakın çevresiyle olumlu ilişkiler kurma becerileri öz değerlendirme formu ve kısa cevaplı sorularla değerlendirilebilir.

DKAB3.3

Öğrencilerin çevresindeki canlılara sevgisini gösterebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Hayvanlara olan sevgisini onları koruyarak gösterir.
- Ağaç, çiçek ve bitkilere sevgisini onları koruyarak gösterir.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere çevrelerinde hangi hayvanları gördükleri sorulur. Verilen cevaplara göre dijital öğrenme araçlarından (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) çeşitli görseller paylaşılır. Görsellerden en çok sevdikleri hayvanları işaret etmeleri sağlanır **(OB2)**. “Hayvanlara sevgimizi göstermek için onlara nasıl davranmalıyız?” şeklindeki sorularla tecrübelerini dile getirmeleri sağlanır **(SDB2.1)**. Hayvanları sevdiklerini göstermek için onları korumaları gerektiğini fark etmeleri sağlanır. Hz. Muhammed’in (sav) de hayvanları çok sevip onları koruduğu ifade edilir. Bu çerçevede okul ortamına bağlı olarak ders dışı etkinlikler ya da sınıf içi dramalarla hayvanları koruyarak sevgilerini göstermeleri sağlanır **(D14.3)**. Hayvanlar gibi bitkilerin de canlı oldukları vurgulanarak bitkilerin de sevmek istediğini fark etmeleri sağlanır **(D9.3)**. Bitkileri sevmenin, onları korumak manasına geldiğini anlaması teşvik edilir. Öğrencilerin sevgiyi ifade edebilmeleri için sevgiyi simgeleyen (örneğin kalp, çiçek, hayvanlar içeren) boyama sayfaları dağıtılabilir. Boyama sırasında öğrencilere sevgiyle ilgili hissettikleri şeyler hakkında sorular sorulur. “Bir hayvana nasıl sevgi gösterirsin?”, “Bir ağaca nasıl sevgi gösterirsin?”, “Sevgi sana nasıl hissettirir?” gibi sorulara cevap vermeleri sağlanır **(SDB2.1)**. Böylece çevresindeki canlılara karşı empati ve sevgi beslemeleri konusunda öğrencilere yardım edilir. Öğrencilerle birlikte dikilen bir saksı çiçeğine belirli bir süre bakmaları performans görevi olarak verilebilir. Görev süreci sonunda bakım süreci ve bitkileri koruma üzerine öğrenci ile konuşulabilir. Sokak hayvanları için okul bahçesine ve yaşadıkları yerlerin önüne su ve yiyecek koyma görevi verilebilir. Öğrencilerin canlılara sevgilerini gösterme konusundaki becerileri doğru yanlış soruları ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir.

DKAB3.4

Öğrencilerin İslam dininin temizliğe verdiği önemi ifade edebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Allah’ın temiz olmamızı istediğini ifade eder.
- Kişisel temizlikte yapılması gerekenleri ifade eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

İslam’ın ilk emirlerinden birinin temizlik olduğu ve Müslümanın temiz olması gerektiği, öğrencilerin seviyesine uygun olarak açıklanır. Öğrenciler temiz olmanın önemi, gerekliliği ve temizliğin sağlıkla ilişkisi hakkında yönlendirilir ve öğrencilerden kendi tecrübelerini paylaşmaları istenir **(D18.1)**. Konuyla ilgili öğrenci seviyesine uygun görseller verilir ve öğrencilerin bu görselleri yorumlaması sağlanır **(OB4)**. Öğrencilere konuyla ilgili şiirler okunarak şiirdeki vurgunun temizlik üzerine olduğu fark ettirilir. Temizlik ile ilgili bir hikâyeye okunur ve temizliği kendi hayatıyla ilişkilendirmesi sağlanır. Allah’ın temiz olmamızı istediğini ve ibadet edebilmemiz için temiz olmamız gerektiğini anlaması sağlanır. “Allah, temiz olanları sever.” vurgusu yapılır **(DAB1)**. Abdest konusunun ayrıntılarına girilmeden, İslam dininin ibadet edebilmek için temiz olunmasını istediği fark ettirilir. Öğrencilerin günlük hayatta yaptıkları temizlik davranışlarını düşünmesi ve bağlantı kurması sağlanır. Öğrencilerden temiz ve kirli insan, nesne veya mekânların yer aldığı görselleri incelemeleri istenerek temiz olanları işaret etmeleri beklenir **(OB4)**. Dijital öğrenme platformları aracılığıyla (EBA,

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb. Öğrencilere yaşadığı ortamın temiz olması ile sağlıklı olması arasındaki ilişkiyi anlatan çeşitli öğretici videolar izletilebilir. Böylece kişisel temizlik yanında, bulunduğu yeri (sınıfı vb.) ve çevreyi temiz tutmanın önemi fark ettirilir **(D18.2, D18.3)**. Öğrencilere temizlik kuralları ile ilgili görsellerin yer aldığı boyama sayfaları dağıtılır. Boyadıkları sayfalarda yer alan temizlik kurallarının İslam'daki önemi açıklanır ve nasıl yapılması gerektiğine dair bilgiler verilir. Allah'ın sevgisini temiz olduğumuzda nasıl kazanabileceğini anlaması sağlanır. Peygamber efendimiz Hz. Muhammed'in (sav, konuyla ilgili hadislerinden örnekler verilerek din ve temizlik faaliyetleri arasındaki güçlü ilişkiyi fark etmeleri beklenir. Öğrencilerin seviyelerine göre, ellerindeki temizlik kurallarına dair görselleri sınıfa göstererek anlatmaları istenir **(OB4)**.

Hizmeti Muhammed'in (sav), "Temizlik imanın yarısıdır" hadisi öğrencilere hatırlatılarak Müslüman'ın temiz olması gerektiğini anlamaları sağlanır **(DAB1)**. Hz. Muhammed'in (sav) hayatından temizlik örnekleri öğrencilere sunulur. Kişisel temizliğin bireyin sağlığını koruması ve sürdürmesi için yapılan öz bakım uygulamaları olduğu, insanların temizliğe önem vermeleri gerektiği, bu bağlamda banyo yapılması, el ve ayak tırnaklarının düzenli olarak kesilmesi, ağız ve diş temizliğine dikkat edilmesi, beden temizliğinin düzenli olarak yapılması, giysilerin temiz olması ve bunlarla birlikte kullanılan araç gerecin (oyuncaklar, çanta, matara vb.) ve yaşanılan ortamın da temiz olması gerektiği bilgisi verilir **(D18.1, D18.2)**. Dijital içerikler aracılığıyla (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) gün içerisinde kişisel temizlik noktasında yapılması gerekenleri anlaması sağlanır. Bu çerçevede, konuyla ilgili çizgi filmler izletilerek bu içeriklerde hangi temizlik esaslarına uyulduğunu ifade etmeleri sağlanır. Kişisel temizliğe dair farkındalık oluşturmak için drama, anket ve öz değerlendirme formu çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilere günlük temizlik alışkanlıkları ile ilgili görseller içeren çalışma yaprakları dağıtılarak hangilerini yapıp yapmadığı ile ilgili dönütler alınarak eksik alışkanlıklar teşvik edilir. Öğrencilerin aileleri ile birlikte evde kişisel temizlik rutinlerine uymalarını teşvik etmek için ".....'nın (öğrenci adı) Sorumluluk Takvimi" isimli bir takvim hazırlama performans görevi verilebilir. Doğru yanlış soruları ve açık uçlu sorular ile öğrencilerin temizlik konusundaki becerileri değerlendirilebilir.

DKAB3.5

Öğrencilerin çevresini temiz tutabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Çevresini temiz tutması gerektiğini ifade eder.
- Çevresini temiz tutar.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Çevre temizliği denilince ne anlaşılması gerektiği ifade edilir. Çevremizin bizlere Allah'ın emaneti olduğu ve tüm insanların geleceğe bırakacağı ortak mirası olduğunun anlaşılması sağlanır. Peygamber efendimiz Hz. Muhammed'in (sav) "Evlerinizin çevresini temiz tutunuz." hadisi öğrencilere açıklanarak, Hz. Muhammed (sav)'in çevre temizliğini öğütlediği, öğrencilerin seviyesine uygun şekilde açıklanır **(DAB1, D18.3)**. "Temiz insan, temiz çevre" sloganı ne demek? diye öğrencilere sorulur ve yanıtlamaları sağlanır **(SDB2.1)**. Dijital araçlardan (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) temiz ve kirli çevre örnek görselleri açılır **(OB2)**. Öğrencilerden, yaşadığımız ortamın temiz olmasının sağlığımız ile ilişkisini anlatan özgün bir görsel çalışması yapması istenebilir **(OB4)**. Böylece, öğrencilerin yaşadıkları çevreyi temiz tutmaya dikkat etmeleri **(D18.2)**, çevre temizliği ve sürdürülebilirliğine önem vermeleri sağlanır. Öğrencilerin, sınıf veya okul içinde bu konuda kendilerini sorumlu hissetmelerini sağlayacak görevler verilmek suretiyle konunun önemini anlamaları sağlanır. Eşleştirme soruları ile konu değerlendirilebilir.

DKAB.3.6

Öğrencilerin İslam dininin öğütlediği davranışları ifade edip sergileyebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- İslam dininin öğütlediği davranışları ifade eder.
- İslam dininin öğütlediği davranışları sergiler.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

İslam dininin öğütlediği güzel davranışlara ilişkin hazırlanan bir afiş, görsel vb. sınıfta uygun bir alana asılır ve öğrencilere “Burada ne görüyorsunuz?” sorusu sorularak merakları uyandırılır **(E1.1)**. Bu afişte, İslam’ın öğütlediği güzel davranışlara dair bazı ipuçlarının bulunduğu söylenerek görsellerde gördüklerini anlatmaları sağlanır. Hz. Muhammed’in (sav) “İslam, güzel ahlakıdır (davranmaktır).” sözü öğrencilerle paylaşılır **(DAB1)**. Burada güzel ahlak ile kastedilenin “dürüstlük, yardımseverlik, saygılı, affedici, çalışkan, sabırlı, güler yüzlü ve tutumlu olmak” gibi değerler içerdiği ifade edilir. Bu davranışların İslam’ın önem verdiği güzel davranışlar olduğunu anlamaları sağlanır. Öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda, ilgili kavramların (dürüstlük, yardımseverlik, sözünde durmak, saygılı, affedici, çalışkan, sabırlı, güler yüzlü ve tutumlu olmak) anlamları açıklanır ve bu süreç, kazandırılmak istenen tüm değerler için tekrarlanır. İlgili değerleri konu edinen hikâye, rol oynatma, drama, sosyal öyküler vb. olay örgüleri sunularak, öğrencilerin güzel davranışları tanımları ve sergilemeleri sağlanır. Örneğin sürece öğrencilerin kendini değerlendirmeleri için dâhil edilen “Güzel Davranış Testi” etkinliğiyle öğrencinin davranışlarını izleyip güzel davranışlarına yönlendirerek kendi davranışlarını izlemeleri sağlanabilir **(SDB1.2)**. Öz değerlendirme formu ile öğrencilerin İslam’ın öğütlediği güzel davranışlara dair becerileri değerlendirilebilir.

DKAB3.7.

Öğrencilerin görgü kurallarına uyabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Yemeğe herkesle birlikte ve besmele ile başlar.
- Kendisiyle birlikte yemek yiyenlere saygılı davranır.
- Yemeği yapana ve servis edene teşekkür eder.
- Yemeğini bitirince Allah’a şükreder.
- Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır.
- Toplu ortamlarda uygun bir ses tonuyla konuşur.
- Yaptığı bir hata ya da yanlıştan dolayı üzüntüsünü ifade eder.
- Başkasının odasına/sınıfa izin isteyerek girer.
- Başkasının eşyalarını izin isteyerek kullanır.
- Bir yere giderken anne-babasından/aile büyüklerinden izin alır.
- Aile içi iletişimi güçlendirmek için etkili iletişim becerileri sergiler.
- Yakın çevresi ile iletişimi güçlendirmek için etkili iletişim becerileri sergiler.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere, yemek sofrasında oturan aile görseli gösterilerek “Bu resimde neler görüyorsunuz?”, “Sizce yemeğe başlamadan önce ne söylemiş olabilirler?” gibi sorularla merak uyandırılarak öğrencilerin dikkati çekilir **(E1.1, OB4)**. Öğrencilerin evde, okulda, restoranda, misafirlikte yemek yerken sergilenen görgü kurallarını içeren kısa video ya da animasyon izlemeleri sağlanır. Dijital içerikler (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından

geliştirilen dijital platformlar vb.) aracılığıyla yemek yerken uyulması gereken görgü kurallarını farketmeleri sağlanır **(OB2, D14.1)**. Öğrencilere, yemek yiyenlere nasıl davranılması gerektiği, yemek ikram edenlere ne denileceği, yemeği bitirince ne söylenebileceği gibi sorular sorularak görgü kurallarını kendi cümleleriyle ifade etmeleri sağlanır. Yemek yeme kurallarına ilişkin örnek davranışların olduğu resimlerle afişler hazırlatılır, sınıf ortamında sergilenip sürekli öğrenme sağlanır. Öğrencilere drama gibi etkinliklerde görevler verilerek yemek yerken görgü kurallarını sergilemeleri sağlanır **(E2.5)**. Öğrencilerin yemeklerini bitirdiklerinde “çok şükür” ya da “Elhamdülillah” diyerek Allah’a teşekkür etmeleri gerektiğini anlaması sağlanır. Öğrencilerin seviyelerine uygun bir yemek duasını öğretmen eşliğinde tekrar etmeleri sağlanır.

Öğrencilerin bağırmadan konuşmak, özür dilemek, söz kesmemek, teşekkür etmek gibi etkili iletişim becerilerini fark etmeleri ve uygulamaları sağlanır **(D14.1)**. Öğrencilerin “Özür dilerim.”, “Affedersin.” “Hakkını helal et”, “Selamünaleyküm”, “Merhaba”, “Teşekkür ederim.” gibi iletişimi güçlendiren ifadeleri kullanmaları gereken durumları fark etmeleri sağlanır. Öğrencilere etkili konuşma becerilerini içeren olay kartları verilir ve bu kartları canlandırmaları sağlanır. Özür dileme gerektiren durumları içeren olay kartları sunulur. Öğrencilere farklı durumlarda hatalarını telafi etmeyi öğretmek için olay kartları gösterilip “Bu durumda ne yaparsın?” gibi sorular üzerine sohbet edilir. Başkalarına karşı yaptığı bir hatadan ya da yanlıştan dolayı hatayı telafi edebilmeleri için özür dilemeleri gerektiği, böyle davranmanın Allah’ın istediği bir davranış olduğu fark ettirilir **(SDB2.3)**.

Kapı resmi gösterilip (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) öğrenme platformları aracılığıyla kapı çalma sesi dinletilerek öğrencilerin izin isteme davranışına dikkatleri çekilir **(E1.1)**. Öğrencilere izin almaları gereken çeşitli durumlara ilişkin görseller gösterilerek izin almaları gereken durumları fark etmeleri sağlanır. İzin isteme davranışına ilişkin görseller ve uygun söz kalıpları ile ilgili afişler hazırlanabilir. Hazırlanan afiş yardımıyla sınıfa, öğretmenler odasına, evde aile üyelerinden birinin odasına ya da bir tanıdığının evine gittiklerinde izin isteme davranışını sergilemeleri gerektiğini ayırt etmeleri sağlanır **(D8.1, OB4)**.

İzin isteme davranışına ilişkin sosyal öyküler okunarak üzerine sohbet edilir. Okunan öyküleri drama yoluyla canlandırmaları sağlanarak, izin alma davranışının ne zaman, nerede, hangi durumlarda gerçekleştirileceğini fark etmeleri sağlanır **(E2.5)**. Bu çerçevede, böyle bir durumun kendi başına geldiğinde neler hissedeceğini ifade etmesi sağlanır. Başkasının eşyasını almadan önce izin istemesi gerektiğini fark etmesi sağlanır **(D5.1)**.

Aileye ilişkin görseller sunularak hangi durumlarda anne/baba/aile büyüklerimizden izin isteneceği sorularak öğrencilerin merakları uyandırılır **(E1.1)**. Evden dışarı çıkmak gibi bazı davranışlar için aile büyüklerinden izin alınması gerektiğini ve izin istemeden yapılan davranışların sonuçlarını fark etmeleri sağlanır **(D2.1)**. Ebeveynlerden izin istemeye ilişkin sosyal öyküler okunarak bu öyküler üzerine sohbet edilir.

Misafirliğe ilişkin videolar izletilerek misafirlikte nasıl davranılması gerektiği, dinimizde misafir ağırlamanın rahmet ve bereket olduğu, bundan dolayı misafire güzel davranması gerektiği fark ettirilir **(OB2, D14.1)**. Misafirlikle ilgili görgü kurallarına ilişkin hikâyeler okunarak drama etkinlikleri yapılarak misafirlere nasıl davranılması gerektiği ve misafirliğe gidildiğinde nasıl davranılması gerektiği günlük yaşam kesitlerinden örneklerle öğrencilere kavratılır **(E2.5)**. Drama sonrasında öğrencilerin deneyimleri üzerine sohbet edilir. Öğrencilere yaşlılara saygılı davranmayı ayırt etmeye yönelik etkinlikler yaptırılabilir. Aile büyüklerimize saygı göstermenin Allah’ın ve Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)’in istediği bir davranış olduğunu fark etmeleri sağlanır. Büyüklere değer vermenin, onların sözlerini dinlemenin, ihtiyaçları olduğunda büyüklere yardım etmenin onları mutlu ettiğini ve onlara saygı duymanın bir göstergesi olduğunu fark etmeleri sağlanır **(E2.1)**. Dinî bayramlarımızda aile büyüklerimizi ziyaret etmenin önemi fark ettirilir. Hikâyeler okunup videolar izletilerek ya da günlük yaşamdan örnekler sunularak bayram ziyaretlerinde sergilenmesi gereken

olumlu davranışlar üzerine sohbet edilir. Hasta ziyareti yapmanın İslam dinindeki önemi vurgulanıp hasta ziyaretine gidip gitmedikleri, neden hasta ziyaretine gitmeleri gerektiği gibi sorular sorularak öğrencilerin hasta ziyaretinin önemini fark etmeleri sağlanır. Öğrencilerin görgü kurallarına ilişkin davranışları doğru yanlış testleri, kısa cevaplı sorular, çoktan seçmeli sorular aracılığıyla değerlendirilebilir.

FARKLIlaştırma

İçerik düzeyinde, öğrencilerin dinî ve ahlaki değerleri daha iyi kavrayabilmeleri için görseller, dijital içerikler, çizgi filmler, hikâyeler, şarkılar ve sosyal öyküler gibi farklı türde materyaller bir arada sunulabilir. Bazı öğrenciler görseller üzerinden tanıma yapabilirken, bazıları dramatik canlandırmalarla duygu ve düşüncelerini ifade edebilir. Öğrencilere yönelik içerikler, somut yaşantılarla desteklenerek onların çevreleriyle kurdukları ilişki biçimini sorgulamalarını ve değer temelli davranışlar geliştirmelerini kolaylaştırır.

Süreç içinde her öğrencinin öğrenme hızına ve iletişim biçimine göre bireyselleştirilmiş destekler sunulabilir. Gülümseme, selamlaşma, teşekkür etme, affetme, izin isteme, temizlik gibi davranışlar, drama etkinlikleri ve rol yapma çalışmaları ile öğrencilerin etkin şekilde katılım göstermesine imkân tanınabilir. Sözel yanıt vermekte güçlük yaşayan öğrenciler için işaret etme, sembol kartı seçme ya da jest-mimikle ifade etme gibi alternatif yollar kullanılabilir. Süreç boyunca öğrencilerin doğru davranış sergilemeleri için model olma, sözel yönerge verme, görsel ipucu sunma ve pekiştireç kullanma gibi stratejilerden yararlanılabilir. Tüm uygulamalar, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilerek yürütülebilir; özellikle öğrencinin günlük yaşam deneyimlerinden yola çıkılarak aile, arkadaş, çevre ve toplumsal roller üzerine konuşmalar yapılabilir.

Ürün açısından farklılaştırma, öğrencilerin değerlerle ilgili kavrayışlarını ifade edebilecekleri farklı sunum biçimlerine olanak tanır. Bazı öğrenciler sevgiyi bir çiçek boyayarak, bazıları bir hikâye kartını canlandırarak, bazıları ise “temizlik” konulu bir resmi yorumlayarak ifade edebilir. Öğrencilerden beklenen ürünler; kısa bir söz, bir jest, bir işaretleme, bir mimik ya da yazılı-çizili bir anlatım şeklinde olabilir. Özellikle değer kazanımlarına ilişkin öğrenci performansları, öğretmen gözlemine dayalı biçimde değerlendirilerek, öğrencinin gelişim süreci desteklenebilir. Öğrencilerden aynı beceriyi farklı yollarla göstermelerine imkân tanınır ve başarı küçük adımlar hâlinde değerlendirilebilir.

Öğretim ortamı ise bu değer temelli öğrenme çıktılarının doğal bir şekilde pekiştirileceği biçimde düzenlenebilir. Sınıf içinde “değer panosu”, “iyilik ağacı” veya “temizlik köşesi” gibi tematik alanlar oluşturularak öğrencilerin gözlem yapmaları, kendilerini ifade etmeleri ve başkalarının davranışlarını fark etmeleri sağlanabilir. Sessiz gözlem alanları, grup çalışması köşeleri, hikâye anlatım alanları gibi çok işlevli öğrenme alanları oluşturulabilir. Öğretim ortamında kullanılan dijital araçlar, özellikle duyu bütünlüğünü destekleyen görsel-işitsel içeriklerle zenginleştirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: KUR'AN ve PEYGAMBER

Kur'an ve Peygamber temasında öğrencilerin; Hz. Muhammed (sav)'in peygamber olduğunu bilmeleri, Hz. Muhammed (sav)'in en güzel örnek olduğunu ifade edebilmeleri ve Kur'an-ı Kerim'i tanıyabilmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1 Merak

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2 Öz Düzenleme, SDB1.3 Öz Yansıtma, SDB2.2 İş Birliği

Değerler D6. Dürüstlük, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15 Sevgi, D20 Yardımseverlik

**Okuryazarlık
Becerileri** OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Sosyal Beceriler

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** DAB1. Temel Kaynakları Kullanma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB4.1. Hz. Muhammed'in (sav) Peygamber olduğunu ve en güzel örnek olduğunu ifade edebilme.

DKAB4.2. Kur'an-ı Kerim'i tanıyabilme.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hz. Muhammed'i (sav) Tanıyalım
Hz. Muhammed'in (sav) Örnek Davranışları
Kur'an-ı Kerim'i Tanıyalım

Anahtar Kavramlar

Hz. Muhammed (sav), Kur'an-ı Kerim, Kelime-i Şehadet

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temanın değerlendirme sürecinde kısa cevaplı soru, eşleştirme soruları, hikâye haritası, açık uçlu soru, doğru-yanlış soruları, çoktan seçmeli sorular ve öz değerlendirme formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi kapsamında Hz. Muhammed'in (sav) güzel ahlakından seçtikleri bir örnek davranışı bir gün boyunca evde ve sınıfta sergilemeleri görevi verilebilir. Bu görev bir hafta boyunca her gün farklı bir örnek davranış olacak şekilde düzenlenebilir. Öğrenciler görev sonrasında deneyimlerini arkadaşları ile paylaşabilir. Verilen performans görevi bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI**Temel Kabuller**

Öğrencilerin Hz. Muhammed (sav)'in ismini duydukları, çevrelerinde Kur'an-ı Kerim okuyan insanları gördükleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Hz. Muhammed (sav) ismini" ve "Kur'an-ı Kerim" ifadesini duyup duymadıkları sorularak öğrencilerin konu ile ilgili bilgileri harekete geçirilebilir ve bu soruya verdikleri cevaplara göre ön öğrenmeleri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere günlük yaşamdan iyi ve güzel davranışların yer aldığı görseller gösterilebilir ve bu durumlara ilişkin daha önceki deneyimlerini ifade etmeleri teşvik edilebilir. Öğrencilerin Hz. Muhammed'e dair hatırladıkları örnek davranışlarla kendi yaşantılarındaki benzer durumlar arasında bağlantı kurmaya yönelik paylaşımlar yapmaları desteklenebilir. Kur'an-ı Kerim'e ilişkin daha önce karşılaştıkları anlatımlar veya animasyonlara dair hatırladıkları bilgiler üzerine kısa bir sohbet yürütülebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları**DKAB4.1.**

Öğrencilerin Hz. Muhammed (sav)'in Peygamber olduğunu ve Müslümanlar için en güzel örnek olduğunu ifade edebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Peygamber kavramı açıklanarak Hz. Muhammed (sav)'in son peygamber olduğunu söyler.
- Hz. Muhammed (sav)'in adı anıldığında saygılı davranılması gerektiğini söyler.
- Hz. Muhammed'in (sav) güzel davranışlarını tanıır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Peygamber kavramı, öğrencilerin anlayacağı seviyede açıklanır. Peygamberlere duyulan ihtiyacı fark etmeleri için günlük hayattan, peygamberlerin görevleri bağlamında "kılavuz olmak", "elçi olmak" gibi temel bilgiler ile peygamberlik görevi arasında bağ kurmaları sağlanır.

Peygamberlerin, insanları iyiye ve güzele çağırmak için görevlendirilen elçiler olduğu fark ettirilir. Peygamberimizin adının “Muhammed” olduğu söylenir ve öğrencilere “Hz. Muhammed (sav) kimdir?” sorusu sorularak hep birlikte “peygamberimiz” demeleri veya “Peygamberimiz kimdir?” diye sorularak “Hz. Muhammed” cevabını vermeleri beklenir **(SDB2.2)**. Dijital içeriklerden (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) salavat dinletilerek öğrencilerin dikkati çekilir. Hz. Muhammed’in (sav) ismini duyan veya söyleyen Müslümanların, onu dua ve selamla anarak ona olan sevgisini dile getirebileceği belirtilir **(D15.3)**.

Peygamber Efendimiz “Hz. Muhammed’in nasıl biri olduğunu öğrenmek ister misiniz?” sorusuyla öğrencilerde merak uyandırılır **(E1.1)**. Ahzab sûresi 21. ayetinde geçen “Allah’ı çokça ananlar için hiç şüphe yok ki, Resûlullah’ta güzel bir örneklik vardır.” ibaresi ile “Sen elbette üstün bir ahlaka sahipsin.” mealindeki Kalem sûresi 4. ayeti bağlamında Hz. Muhammed’in (sav) insani ve peygamberlik yönü öğrencilerin seviyelerine uygun olarak açıklanır **(DAB1)**. Hz. Muhammed’in (sav) insanlara ve diğer canlılara sevgi dolu olması güler yüzlü olması, doğru ve güvenilir olması yardımseverliği gibi örnek davranışlarından bahsedilir **(D6.2, D20.1, D9.3, D15.1)**. Öğrencilerin seviye ve ihtiyaçlarına göre bu özellikler örneklenir. Örneğin “Ben, ‘Gülümsemek sadakadır.’” diyen Hz. Muhammed (sav)’i seviyorum.” veya “Allah’a inandım de, sonra dosdoğru ol!” diyen Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) gibi ben de doğru söylüyüm” şeklindeki cümlelerle duygularını ifade etmeleri ve hadisleri kendi seviyelerine uygun olarak özetlemeleri istenir **(D15.3, SDB1.2, DAB1)**. Böylece Hz. Muhammed’in (sav) her zaman güler yüzlü, doğru sözlü, dürüst olması gibi ahlaki vasıfları öğrencilere fark ettirilir. Gülümseyen ve gülümsemeyen iki çocuk resminden, öğrencilerin gülümseyen çocuğu işaret etmeleri istenerek, gülümsemenin toplum yaşamındaki önemi fark ettirilir **(OB4)**. Yardımlaşma, arkadaşlarını sevmek, çalışkanlık ve güler yüzlülük gibi Hz. Muhammed’in (sav) güzel davranışlarını içeren boyama sayfalarından, seçtikleri davranışı içeren görseli boyamaları istenir. Ardından boyadıkları görsellerde Hz. Muhammed’in (sav) hangi örnek davranışının olduğunu ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin seviyelerine göre ellerindeki görselleri sınıfa göstererek anlatmaları sağlanır. Bunu yaparken “Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) böyleydi, biz de onun gibi olmalıyız.” şeklinde Hz. Muhammed (sav) ile bağ kurmaları teşvik edilir **(SDB1.3)**. Öğrencilere, Hz. Muhammed’in (sav) güzel ahlakından seçtikleri bir örnek davranışı bir gün boyunca evde ve sınıfta sergilemeleri performans görevi verilebilir. Bu görev bir hafta boyunca her gün farklı bir örnek davranış olacak şekilde düzenlenebilir. Öğrenciler görev sonrasında deneyimlerini arkadaşları ile paylaşabilir. Hz. Muhammed’in (sav) örnek davranışları hikâye haritası yöntemiyle tekrar gözden geçirilir ve öğrencilerin bu davranışları anlama düzeyleri değerlendirilir. Öğrencilerin öğrenme çıktılarına dair becerileri kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları, çoktan seçmeli sorular ile değerlendirilebilir.

DKAB4.2.

Öğrencilerin Kur’an-ı Kerim’i tanıyabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Kur’an’ı Kerim’i görsel olarak tanım.
- Kur’an’ı Kerim’in son kutsal kitap olduğunu söyler.
- Kur’an-ı Kerim’e saygı gösterilmesi gerektiğini söyler.
- Kur’an’ı Kerim’i işitsel olarak tanım.
- Kur’an-ı Kerim okunurken sessizce dinlemesi gerektiğini söyler.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Sınıfa Kur’an-ı Kerim getirilir ve öğrencilere incelenir. Öğrencilere “Sizce bu kitap nedir?”, “Bu kitabın ne olduğunu biliyor musunuz?” gibi sorular sorularak merak uyandırılır **(E1.1)**. Öğrencilerin cevapları sırayla dinlenir ve doğru yanıtlar pekiştirilir. Öğrencilerin Kur’an-ı

Kerim'in iç düzenini merak ederek çözümlemeleri için Kur'an-ı Kerim görseli gösterilir ve bu görseli tanımları sağlanır **(OB4)**. Öğrencilere farklı kitap görselleri arasından Kur'an-ı Kerim'i tanımaya yönelik etkinlikler yaptırılarak Kur'an-ı Kerim gördüklerinde veya "Bu kitabın adı nedir?" sorusu sorulduğunda "Kur'an-ı Kerim" ya da "Kuran" şeklinde cevap vermeleri beklenir. Kur'an-ı Kerim'in tüm insanlar için yol gösteren son kutsal kitap olduğu ve Kur'an-ı Kerim'de insanlara bazı öğütlerin verildiği ifade edilir. Kur'an'ın iyiye, doğruya ve güzele yönlendirmesi, kötülüklerden sakındırması, yol gösterici olmasının yanında bitkilerden, hayvanlardan, doğa olaylarından, aydan, güneşten vb. bahsedildiğine dair örnekler verilerek Kur'an-ı Kerim'in içeriğinin günlük hayatla ilişkili olduğunu fark etmesi sağlanır **(D6.2)**. Öğrencilerin seviyelerine göre Kur'an-ı Kerim'i eline aldığı anda özen göstermenin, Kur'an-ı Kerim'i yüksek bir yerde muhafaza etmenin ve okunurken sessizce dinlemenin yanında Kur'an-ı Kerim'deki emirlere uygun bir hayat yaşamının Kur'an'a saygı göstergesi olduğunu fark etmeleri sağlanır. Ardından "Kur'an-ı Kerim okunurken hiç dinlediniz mi?", "Kur'an-ı Kerim dinlenirken nasıl davranmalıyız?" gibi sorular sorulur. Verdikleri yanıtlar üzerinden Kur'an-ı Kerim dinlerken gürültü yapılmaması ve saygılı bir şekilde dinlenilmesi gerektiği fark ettirilir **(D14.3)**. Sessizce Kur'an-ı Kerim dinleyen bir çocuk görseli ile Kur'an-ı Kerim okunurken uygun olmayan davranışlar sergileyen bir çocuk görseli paylaşılıp çocuklardan hangisinin Kur'an-ı Kerim'i uygun bir şekilde dinlediği gibi sorular sorulur ve doğru bir şekilde dinleyen çocuk görseli betimlenerek üzerine konuşmaları sağlanır. "Şimdi sizinle Kur'an-ı Kerim'den bir kısım dinleyeceğiz." diyerek merak uyandırılır **(E1.1)**. Fatiha Suresi dijital içeriklerden (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) dinletilerek işitsel olarak Kur'an metnini tanıması sağlanır **(OB2)**. Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'i yerinde oturarak sessiz bir şekilde dinlemeleri teşvik edilir. Ardından Kur'an-ı Kerim'den İhlas Suresi dijital içerikler (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) üzerinden dinletilerek dinledikleri sesin Kur'an-ı Kerim metni olduğu fark ettirilir. Kur'an-ı Kerim'e saygılı davranılması gerektiği ve Kur'an-ı Kerim okunurken sessizce dinlenmesi gerektiği öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin öğrenme çıktılarına dair becerileri doğru yanlış soruları, eşleştirme soruları, çoktan seçmeli sorular, kısa cevaplı sorular aracılığıyla değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

İçerik düzeyinde öğrenciler için soyut kavramlar somut örnekler, görseller, videolar ve hikâyelerle anlaşılır hâle getirilebilir. “Peygamber”, “Hz. Muhammed”, “Kur’an-ı Kerim”, “İbadet”, “saygı”, “güzel davranış” gibi kavramlar günlük yaşantıyla ilişkilendirilerek sunulabilir. Kavramlar, öğrencilerin yaşantılarından hareketle açıklanabilir; görsel hikâyeler ve resim destekli anlatımlarla zenginleştirilebilir.

Süreç farklılaştırmasında öğrencinin dikkat düzeyi, ifade becerisi ve iletişim yolu dikkate alınabilir. Sözel iletişim becerisi sınırlı olan öğrencilere, jest-mimik, işaret etme, resimli cevap kartı veya semboller gibi alternatif yollar sunulabilir. Öğrenci, öğrenme sürecinde kendisine uygun yöntemle katkı sunabilir. Öğrenci sözel olarak ifade edebiliyorsa konuşur, edemiyorsa gösterir ya da taklit edebilir. Öğretmen gerektiğinde sözel, görsel veya fiziksel ipuçları sunar ve öğrencinin öğrenme sürecine aktif katılımını destekleyebilir. Öğrenci kavramı doğru şekilde ifade ettiğinde olumlu geri bildirim alır; eksik ya da hatalı olduğunda öğretmen model olarak düzeltici geri bildirim verilebilir.

Ürün farklılaştırmasında öğrenci öğrendiğini farklı yollarla ifade edebilir. Bazı öğrenciler Hz. Muhammed (sav)’in güzel davranışlarını gösteren resimleri işaret edebilir, bazıları bu davranışları boyayabilir, bazı öğrenciler ise anlatabilir. Kur’an-ı Kerim’e saygı gösterme davranışı, kimi öğrenci tarafından sözlü olarak, kimi öğrenci tarafından uygun görseli seçerek ya da model davranışı taklit ederek gösterebilir. Öğrencinin ürünü, kendi düzeyine uygun biçimde ortaya çıkar ve performansı gözlem formları, kontrol listeleri ya da ayrık deneme kayıt formları ile izlenebilir.

Öğrenme ortamı farklılaştırmasında öğrencinin sürece katılımını artıracak fiziksel ve dijital araçlar birlikte kullanılabilir. Sınıf ortamı, etkileşimli tahtadan videolar izlenebileceği, görsellerin rahatlıkla sergilenebileceği ve grup çalışmalarına uygun biçimde düzenlenebilir. Gerektiğinde sınıf dışı ortamlarda gözlem ve sohbet etkinlikleri yapılabilir. Öğrencinin sessiz bir ortamda Kur’an-ı Kerim dinlemesi, uygun davranışları gözlemlemesi ve gözlemlerini ifade etmesi desteklenebilir. Öğrencilerin günlük yaşamda karşılaştığı davranış ve durumlar öğrenme sürecine entegre edilebilir. Tüm süreç boyunca öğrencilerin ilgisi, merakı ve sosyal-duygusal gelişimi desteklenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. TEMA: KÜLTÜR

Kültür temasında, dinin kültüre etkisi bağlamında öğrencilerin İslam dinine ait kutsal mekân, ibadet yerleri ile dinî gün ve geceleri tanıyabilmeleri, millî bilinç sahibi olabilmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D4. Dostluk, D7. Estetik, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15. Sevgi, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Coğrafya, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2 Gözlemlleme, KB2.4 Çözümleme, KB2.7 Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- DKAB5.1.** İslam dinine ait kutsal mekân ve ibadet yerlerini tanıyabilme
- DKAB5.2.** İslam'da dinî gün ve geceleri tanıyabilme
- DKAB5.3.** Millî ve manevî değerlere sevgi ve saygı gösterebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İslam dinine ait kutsal mekân ve ibadet yerleri
İslam'da dinî gün ve geceler
Vatan ve millet bilinci

Anahtar Kavramlar

Cami, Kâbe, Bayram, Vatan, Bayrak, İstiklal Marşı

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temanın değerlendirme sürecinde görsel kartlar, kısa cevaplı soru, eşleştirme soruları, doğru yanlış soruları, ölçüt bağımlı test, kelime ilişkilendirme testi, çalışma yaprağı, portfolyo, derecelendirme ölçekleri ile değerlendirilebilir. Öğrencilere performans görevi kapsamında İslam dinine ait dinî mekânlar ile ilgili afiş hazırlama görevi verilebilir. Minik bir dinî günler takvimi hazırlanıp, önemli dinî günler işaretlenebilir. Dinî günlerde yapılması gerekenler ile ilgili görev kartları hazırlanabilir. Bayrak görselinin yer aldığı yapboz hazırlanabilir. Öğrencinin tema süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulabilir. Verilen performans görevleri bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin etraflarında cami gördükleri, dinî gün ve gecelere, İstiklal Marşı'na, bayrak, asker gibi kavramlar ile vatan sevgisine aşina oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere cami, bayrak, asker, İstiklâl Marşı ve Türkiye haritasına ilişkin görseller gösterilerek bu kavramlara dair aşinalıkları kısa sorular aracılığıyla yoklanabilir. Öğrencilerin daha önce katıldıkları millî ve dinî bayramlara ilişkin temel hatırlamaları basit sorularla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerle günlük yaşamlarında karşılaştıkları bayramlara ilişkin gözlemleri üzerine sohbet edilebilir. Bayramlarda yaşadıkları duygular, gördükleri törenler ve katıldıkları etkinliklere dair örnekler paylaşımları teşvik edilebilir.

Öğrenme - Öğretme Uygulamaları

DKAB 5.1.

Öğrencilerin İslam dinine ait kutsal mekân ve ibadet yerlerini tanıyabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Günlük hayatta karşılaştığı dinî mekânları ifade eder.
- Günlük hayatta karşılaştığı dinî mekânlara dair gözlemlerini ifade eder.
- Caminin yapısal özelliklerini gösterir.
- Kâbe'nin Müslümanlar için önemini ifade eder.
- Kâbe'yi görsel olarak tanıır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Dijital öğrenme platformları aracılığıyla (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) çeşitli bölgelerden cami ve Kâbe görselleri paylaşılır **(OB2)**. Günlük hayatlarında bu görsellerden hangileriyle karşılaştıkları sorularak öğrencilerin camiye işaret etmeleri sağlanır. Böylece cami görselini tanımaları beklenir **(OB4)**. Gözlemlerine dayanarak bu mekânlarda ne gibi ibadetler yapıldığını anlatmaları istenir **(SDB2.1)**. Dijital öğrenme platformları aracılığıyla gösterilen görsellerden caminin temel unsurlarını gözlemlmeleri beklenir **(KB2.2)**. Bu görsellerden minareyi işaret etmeleri istenir, öğrencilerin doğru yanıt vermeleri sağlanır. Ardından her bir öğrenciye cami ve minarenin yer aldığı bir boyama sayfası verilir. Bu boyama sayfalarından öğrencilerin seviyelerine göre minare, şadırvan, mihrap, minber gibi camiye ait iç ve dış unsurları boyamaları istenir; böylece caminin yapısal özelliklerinin farkına varmaları sağlanır. Dijital öğrenme platformları aracılığıyla (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) kültürel mirasımıza ait çeşitli tarihi camileri incelemeleri ve duygularını ifade etmeleri sağlanır **(OB4)**. Böylece estetik değerlerinin gelişmesi ve bu yapıların korunması hususunda duyarlılık kazanmaları sağlanır **(D7.2, D15.2)**. Ardından dijital öğrenme platformları aracılığıyla (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) Kâbe görseli paylaşılır **(OB2)**. Bu yapının adının Kâbe olduğu söylenir ve görseli tanımaları sağlanır **(OB4)**. Kâbe'nin Müslümanlar için önemini ve tüm Müslümanların hep birlikte hac ibadetini yerine getirdiklerini anlamaları sağlanır. Konu, ibadet teması ile ilişkilendirilerek önceki öğrenmeleri hatırlatılır. Kâbe'nin etrafında yan yana yapılan bu ibadetin Müslümanlar arasındaki iletişim ve etkileşime katkıda bulunduğunu anlamaları beklenir. Bu esnada Kâbe'de birlikte ibadet eden, birbirleriyle yardımlaşan Müslümanlara ait görseller paylaşarak dostluk ve yardımseverlik değerleriyle bağ kurması sağlanır **(D4.1, D20.2)**. Öğrenme platformlarından Kâbe görseli yeniden paylaşılıp "Bu yapının adı nedir?" sorusu tekrar yöneltilir. "Kâbe" cevabı verilene kadar sürece devam edilir. Ardından Kâbe ve cami görselleri yan yana gösterilerek bu görsellerden hangisinin Kâbe olduğunu işaret etmeleri sağlanır. İslam dinine ait dinî mekânlar ile ilgili afiş hazırlama performans görevi verilebilir. Resimli kartlar üzerinde dinî mekânları ayırt etme becerisi, ölçüt bağımlı test kullanılarak değerlendirilebilir.

DKAB5.2.

Öğrencilerin İslam'da dinî gün ve geceleri tanıyabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Cuma gününün önemini ifade eder.
- Dinî bayramların hangileri olduğunu ifade eder.
- Dinî bayramların önemini fark eder.
- Dinî bayramlara dair gözlemlerini aktarır.
- Kandillerin önemli dinî geceler olduğunu söyler.
- Dinî gün ve gecelerde neler yapıldığını fark eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere çevrelerinde dinen önemli gün veya gecelerden hangilerine şahit oldukları sorulur. Cuma gününün Müslümanlar açısından önemine yönelik çıkarımlar elde etmeleri sağlanır. Cuma namazının toplumdaki birlik ve beraberlik duygusuna katkısı hakkında bilinç sahibi olmaları sağlanır **(D20.2)**. Öğrencilerin Ramazan ve Kurban Bayramlarının dinî bayramlar olduğunu ayırt etmeleri beklenir. Öğrencilerin Ramazan ayı sonrasında Ramazan Bayramı'nın; hac zamanı ise Kurban Bayramı'nın kutlandığını çözümlemesi teşvik edilir **(KB2.4)**. Konu sonunda Ramazan ve Kurban bayramlarının dinî bayramlar olduklarını ve aralarındaki farkları karşılaştırmaları beklenir **(KB2.7)**. Sınıf içerisinde ilgili bayramlara hazırlık mahiyetinde öğrencilerin de dâhil olduğu basit hazırlıklar yapıp sınıf içi bayramlaşma etkinlikleri düzenlenir **(SDB2.2)**. Öğrencilerin küçük gruplar oluşturarak büyükleri ziyaret, bayram sofrası gibi bir bayram

sahnesini canlandırmaları sağlanabilir. “Hayırlı Cumalar!” ya da “Hayırlı Bayramlar!” temalı bir mesaj kartı hazırlayarak bu kartları birbirleriyle paylaşmaları sağlanır. Böylece bu günlerin birlik ve beraberliği artırmadaki etkisini fark etmeleri beklenir. Ayrıca dinî bayramların aile içinde birliğe, yakın çevre ve arkadaşlarla dostluğa katkısı üzerinde durularak; kūs olanların barışması için bayramların güzel vesileler olduğunun anlaşılması beklenir **(D2.1, D4.4, D9.2)**. Buradan hareketle, öğrencilerden bayramlar ile ilgili tecrübelerini sınıf içinde arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır. Öğrencilerin kendi ailelerinde yaşadıkları bir bayram anısını bir kartta resmederek “Kültürel Anı Kartı” oluşturmaları istenebilir. Öğrencilerin hazırladığı kartlar sınıf panosunda sergilenir. Bu tecrübelerde geçen paylaşma, dostluk, sevgi, saygı ve sorumluluk gibi değerleri içeren ifadeleri ön plana çıkarmaları ve üzerinde konuşmaları sağlanır **(SDB2.1)**. Ayrıca kandil gecelerinin Müslümanlar için önemli zaman dilimleri olduğunu fark etmeleri beklenir. Öğrencilerin Kadir Gecesi başta olmak üzere kandil gecelerini tebrik ve kutlamalarını sağlayan sınıf içi etkinlikler düzenlenir. Bu gecelerin dinî ve kültürel hayatımızdaki önemini anlamaları sağlanır. Öğrencilerin günlük hayattaki tecrübeleriyle bağlantı kurularak bu gecelerde Kur’an-ı Kerim okuma, dua etme gibi çeşitli ibadetler ile kandil simidi dağıtma, lokma dağıtma gibi kültürel faaliyetler yapıldığını fark etmeleri beklenir **(OB5)**. Öğrencilere, minik bir dinî günler takvimi hazırlayıp önemli dinî günleri işaretleme ve dinî günlerde yapılması gerekenler ile ilgili görev kartları hazırlama performans görevi verilebilir. Dinen önemli günler ile ilgili kavramlar, kelime ilişkilendirme testleri, eşleştirme soruları ve kısa cevaplı sorular ile değerlendirilebilir.

DKAB5.3.

Öğrencilerin millî ve manevî değerlere sevgi ve saygılarını gösterebilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Vatanımızı tanır.
- Vatanımızı sevdiğini söyler.
- Vatan sevgisinin imandan olduğunu söyler.
- Türk bayrağındaki renk ve sembolleri tanır.
- Türk bayrağına ve İstiklal Marşı’na saygı ve sevgi gösterir.
- Şehit kavramını tanır.
- Şehitlerimize dua eder, onları rahmetle anar.
- Gazi kavramını tanır.
- Gazilerimize teşekkür eder, saygı gösterir.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Vatan kavramının öğrencilere ne hissettirdiği sorulur. Bu sırada dijital öğrenme platformları aracılığıyla Türk bayrağı, Türkiye Cumhuriyeti haritası görselleri açılır; aynı esnada dijital platformlar aracılığıyla vatan sevgisini güçlendirmelerini sağlayacak şiirler ve marşlar dinletilerek öğrencilerin merakları uyandırılır **(E1.1, OB2)**. Böylece öğrencilerin vatana dair çağrışımlarının güçlenmesi amaçlanır. Vatanımızın Türkiye olduğunun anlaşılması sağlanır. Ardından dijital öğrenme platformları aracılığıyla dünya haritası üzerinde ülkemizin yeri gösterilir. Ülkemizin yerini öğrenmelerini sağlayacak çeşitli dijital veya geleneksel oyunlar düzenlenebilir **(E2.5)**. Böylece millî bilinç sahibi olmaları ve millî kimliklerini tanımaları amaçlanır **(D19.2)**. Ardından öğrencilerin haritada ülkemizin yerini işaret etmeleri sağlanır. Vatani sevmenin önemini ve vatani sevmenin Allah’ın bizden istediği güzel davranışlardan biri olduğunu fark etmeleri sağlanır **(D19.1, OB1)**.

Vatan sevgisiyle ilişkili “vatan, millet, bayrak, şehitlik ve gazilik” kavramları listelenir. Öğrencilerin seviyeleri dikkate alınarak ilgili kavramlar kısaca açıklanır. Ardından tüm öğrencilere birer Türk

bayrağı dağıtılır. “Bayrağımızı daha önce nerelerde gördün?” gibi sorular sorularak konuya dikkatleri çekilir. Ellerindeki bayrakların adının “Türk Bayrağı” olduğu fark ettirilir. Bayrağın kırmızı-beyaz olduğuna ve üzerinde ay-yıldız sembollerinin bulunduğu dikkat çekilir. Renk kartelasında bayrağımızın renklerini işaret etmeleri sağlanır **(D19.1)**. Ardından aralarında ay ve yıldızın da bulunduğu çeşitli semboller gösterilerek bunların hangilerinin bayrağımız üzerinde bulunduğu sorulur. Ay ve yıldız işaret etmeleri sağlanır **(D19.1)**. İçerisinde bayrak görselinin bulunduğu yapboz tamamlama görevleri verilerek Türk bayrağına dair farkındalıkları pekiştirilir. Dijital platformlar aracılığıyla (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) İstiklâl Marşı dinletilir **(OB2)**. Dinledikleri marşın ismi sorulur. “İstiklâl Marşı” cevabını vermeleri sağlanır. Ardından İstiklâl Marşımız okunurken saygılı davranılması ve konuşulmaması gerektiğini fark etmeleri sağlanır **(D19.1)**. İstiklâl Marşı sırasında saygı duruşunda duran ve dikkatle dinleyen öğrenciler ile uygun olmayan şekilde davranan öğrencilere ait görseller sunulurken öğrencilerin, uygun davranışları sergileyen görselleri ayırt etmeleri istenir. Konuyla ilgili olarak Çanakkale Zaferi’ne değinilebilir. Dijital platformlardan (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) öğrencilerin seviyelerine uygun olarak Çanakkale Zaferi ile ilgili videolar izletilir. Vatanı sevmek ve korumanın önemini fark etmeleri sağlanır **(D19.3)**. Şehitler ve gazilerin vatanımızı korumak için mücadele ettikleri; onlara teşekkür etmemiz ve saygı duymamız gerektiği anlatılır **(D14.3, D19.2)**. Vatan savunmasında bulunan asker ve polisimize karşı sevgi ve saygı duymamız gerektiği fark ettirilir. Sınıf içinde düzenlenecek drama etkinliklerinde asker veya polisi canlandırmaları sağlanabilir. Milletimiz için önemli milli bayramlarımızdan bahsedilerek konunun önemi kavratılır. Öğrencilerle birlikte bayram kartı hazırlama etkinlikleri yapılarak hazırladıkları bayram kartlarını sınıf arkadaşlarıyla paylaşmaları beklenir **(D4.2)**. Sınıf ya da okul içinde milli bayramlarda yapılacak kutlamalarla öğrencilerinin farkındalıklarının artırılması teşvik edilir. Süreç; çalışma yaprağı, eşleştirme soruları, kısa cevaplı sorular, açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

İçerik düzeyinde farklılaştırma, öğrencilerin kavramsal gelişim seviyelerine göre görsel, işitsel ve basitleştirilmiş sözel uyarıların birlikte sunulmasıyla sağlanabilir. Cami, Kâbe, bayram, kandil, bayrak, vatan gibi kavramlar hikâyeleştirilmiş anlatımlar, çizim destekli açıklamalar ve dijital platformlardan (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar vb.) elde edilen görseller eşliğinde aktarılabilir. Bu içerikler hem bilişsel yükü hafifletir hem de öğrencinin odaklanmasını kolaylaştırabilir.

Süreç farklılaştırması kapsamında öğrenciler, görsel seçim, işaret etme, eşleştirme, tekrar etme, boyama, yazma ya da ifade etme gibi çoklu yollarla öğrenme etkinliklerine katılabilir. Cuma günü, bayram, vatan ve Kur’an gibi kavramlar işlenirken öğrencilerin gözlem yapmaları, deneyimlerini paylaşmaları ya da bir başkasının duygusunu fark etmeleri için birebir destek sunulabilir. Bazı öğrenciler yalnızca görsel tanıma düzeyinde katılım sağlarken bazıları kavramı açıklayıcı cümleler kurabilir. Grup çalışmaları, karşılıklı kart alışverişi, sınıf içi sohbet gibi sosyal etkileşimi artıran etkinliklerde her öğrenciye kendi temposunda yer alma fırsatı tanınabilir. Gözlem, model olma, yönlendirme ve ipuçlarıyla desteklenen etkileşimler, öğrenme sürecinin tamamlayıcı bir parçası olarak planlanabilir.

Ürün farklılaştırması ise öğrencinin performans düzeyine uygun gösterim yollarını esas alabilir. Kimi öğrenci, cami ya da Kâbe görselini doğru işaret ederek katılım sağlarken kimi öğrenci resmini boyar veya adını yazabilir. Bazı öğrenciler dua edebilir, bayramla ilgili kısa cümleler kurabilir ya da vatan kavramını anlatan kelimeleri kullanabilir. Kavram kartları, mesaj kartları, bayraklı afişler, yapılandırılmış cevap şablonları gibi çeşitli araçlarla ürün sunumları esnekleştirilebilir. Gelişmiş öğrencilerden kavramlar arası ilişki kurmaları, farklı dinî günleri karşılaştırmaları ya da gözlemlerini anlatmaları beklenebilirken; desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler, kavramları sınıflandırma, eşleştirme ya da gösterme düzeyinde ürün ortaya koyabilir. Öğretim ortamı ise tüm farklılıklara yanıt verecek şekilde düzenlenebilir. Büyük boy görseller, dijital ekranlar, dokunsal materyaller, bireysel çalışma alanları ve grup etkileşim köşeleri gibi unsurların birlikte bulunduğu bir öğrenme ortamı oluşturulabilir. Bu ortamda hem sessiz bireysel etkinlikler hem de etkileşimli grup çalışmaları aynı anda yürütülebilir. Öğrencilerin duygularını ifade etmeleri için duygu panoları, görsel-tepkisel kartlar ve hikâye destekli anlatım köşeleri gibi araçlarla çevre zenginleştirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

EK 1: DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRENME ÇIKTILARI LİSTESİ

1. TEMA: İNANÇ

- DKAB1.1. Allah'ın var ve bir olduğunu söyleyebilme
- DKAB1.2. Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri tanıyabilme
- DKAB1.3. Sübhaneke duasını tanıyabilme
- DKAB1.4. İhlas suresini tanıyabilme

2. TEMA: İBADET

- DKAB2.1. İbadetin ne olduğunu tanıyabilme
- DKAB2.2. Namaz ibadetinin ne olduğunu ifade edebilme
- DKAB2.3. Oruç ile ilgili temel kavramları ifade edebilme
- DKAB2.4. Zekâtın ne olduğunu ifade edebilme
- DKAB2.5. Hac ibadeti ile ilgili başlıca özellikleri ifade edebilme
- DKAB2.6. Kevser suresini tanıyabilme

3. TEMA: DİN VE HAYAT

- DKAB3.1. Allah ve peygamber sevgisini ifade edebilme
- DKAB3.2. Yakın çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilme
- DKAB3.3. Çevresindeki canlılara sevgisini gösterebilme
- DKAB3.4. İslam dininin temizliğe verdiği önemi ifade edebilme
- DKAB3.5. Çevresini temiz tutabilme
- DKAB3.6. İslam dininin öğütlediği davranışları ifade edip sergileyebilme
- DKAB3.7. Görgü kurallarına uyabilme

4. TEMA: KUR'AN VE PEYGAMBER

- DKAB4.1. Hz. Muhammed'in (sav) Peygamber olduğunu ve en güzel örnek olduğunu ifade edebilme.
- DKAB4.2. Kur'an-ı Kerim'i tanıyabilme

5. TEMA: KÜLTÜR

- DKAB5.1. İslam dinine ait kutsal mekân ve ibadet yerlerini tanıyabilme
- DKAB5.2. İslam'da dinî gün ve geceleri tanıyabilme
- DKAB5.3. Millî ve manevî değerlere sevgi ve saygı gösterebilme

DEĞERLENDİRME ARAÇLARI ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form kendinizi değerlendirebilmeniz amacıyla yapılmıştır. Kendinize uygun seçeneğe (X) işareti koyunuz.			
Ad Soyadı:		Tarih:	
		Dereceler	
Davranış Ölçütleri	Her Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
Kahvaltı yapmadan önce bismillahirrahmanirrahîm/ bismillah dedim.			
Evden çıkarken bismillahirrahmanirrahîm/ bismillah dedim.			
Su içmeden önce bismillahirrahmanirrahîm/ bismillah dedim.			
Öğle yemeği ymeden önce bismillahirrahmanirrahîm/ bismillah dedim.			
Servise binmeden önce bismillahirrahmanirrahîm/ bismillah dedim.			
Akşam yemeği ymeden önce bismillahirrahmanirrahîm/ bismillah dedim.			
Yataktan kalkarken bismillahirrahmanirrahîm/ bismillah dedim.			

Dini İfadeler ve Nezaket İfadeleri

Öğrenci Davranış Kontrol Listesi		
Ad Soyadı:	Tarih:	
Öğrenci davranış kontrol listesinde verilen ifadeleri kullanarak davranışları göstermesi durumunda evet seçeneği, gösterilmemesi durumunda hayır seçeneğini işaretleyerek öğrenci davranışlarını değerlendiriniz.		
Davranış Ölçütleri	Evet	Hayır
Yemek yemeden önce "bismillahirrahmanirrahim" ya da "bismillah" der.		
Yemeğini bitirdikten sonra "Çok şükür./Elhamdülillah!" der.		
Su içmeden önce "bismillahirrahmanirrahim" ya da "bismillah" der.		
Su içtikten sonra "Çok şükür./Elhamdülillah!" der.		
Hapşırıldığında "Çok şükür./Elhamdülillah!" der.		
Öğretmen Notları:.....		

PERFORMANS GÖREVİ

Sorumluluk Takvimi

Yönerge: Öğrencinin kişisel temizlik rutinlerinin takip edilmesi için hazırlanmıştır. Gerçekleştirilen kişisel temizlik becerisinin yer aldığı sütundaki gülen yüzü işaretlemesi/boyaması istenmektedir.

Hangilerini yaptım?	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Uyandıktan sonra elimi ve yüzümü yıkadım.	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Dişlerimi fırçaladım.	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Tuvalete girdikten sonra ellerimi yıkadım.	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Tırnaklarımı kestim.	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Saçlarımı taradım.	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Yemekten önce ve sonra ellerimi yıkadım.	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

Değerlendirme

Ölçütler	Çok iyi	İyi	Orta	Geliştirilebilir
	😊😊😊😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊😊😊😊	😊😊😊😊😊😊😊😊

Aşağıda verilen ifadelerin karşısına durumunuza uygun olan alanı (X) ile işaretleyiniz.						
	Soru	Her Zaman	Genellikle	Bazen	Hiçbir zaman	
1	Uyandıktan sonra yatağımı toplarım.					
2	Dışarıdan eve gelince ellerimi yıkarım.					
3	Dişlerimi günde iki kere fırçalarım.					
4	Yemekten önce ve sonra ellerimi yıkarım.					
5	Tırnaklarımı keserim.					
6	Tuvaletten sonra ellerimi yıkarım.					
7	Çöpleri çöp kutusuna atarım.					

HİKÂYE HARİTASI

Gülümseyen Peygamberimiz

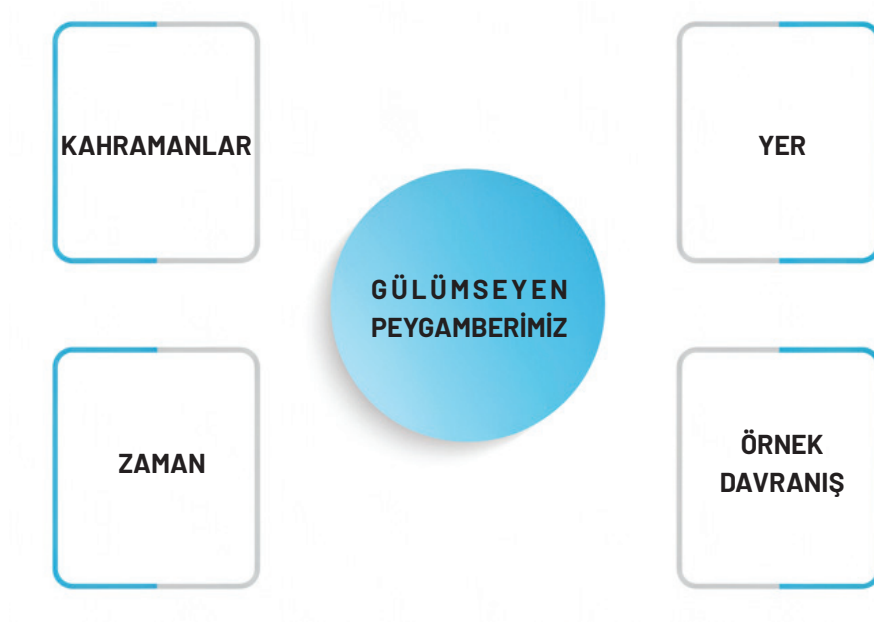
Ben bir çocuğum. Bazen üzülürüm, bazen sevinirim. Ama iyi bir insan olmak isterim. Peygamber Efendimizin adı Muhammed'dir. O, insanlara iyiliği ve sevgiyi öğretmiştir. O, çocukları çok severdi. Herkese güler yüz gösterirdi. Bir gün, küçük bir çocuk sokakta oynuyordu. Peygamber Efendimiz, çocuğun yanına geldi. Ona gülümsedi ve başını okşadı.

–“Nasılsın küçük dostum?” dedi.

Çocuk çok mutlu oldu. Çünkü biri onu fark etmişti. Çünkü biri ona sevgiyle bakmıştı.

Peygamberimiz hiç kimseye kötü söz söylemezdi. O, yalan söylemezdi. Kavga etmezdi. İnsanlara yardım eder, yaşlılara saygı gösterirdi. Hayvanları severdi, onları korurdu. Ben de Peygamberimizi örnek alabilirim. Güler yüzlü olabilirim. Kimseyi üzmem. Yardım ederim. Sevgiyle konuşurum. Çünkü ben de iyi bir insan olabilirim. Tıpkı Peygamberimiz gibi.

Aşağıdaki hikâye haritasını doldurunuz.

Bu öykü Bana Ne Öğretti?

Gülümsemek güzeldir.

Yardım etmek bizi mutlu eder.

Herkes sevgiye ve ilgiye ihtiyaç duyar.

Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav), bize güzel davranışları öğretmiştir.

Aşağıdaki sorular, “Gülümseyen Peygamberimiz” adlı sosyal öyküyü dinledikten veya okuduktan sonra, Peygamber Efendimizin güzel davranışlarını ne kadar anladığımızı görmek içindir. Soruları dikkatlice okuyup (dinleyip) cevaplayalım.

Kısa Uçlu Sorular

1. Peygamber Efendimizin adı nedir?
2. Peygamber Efendimiz çocukları sever miydi?
3. Peygamberimiz insanlara nasıl davranırdı?
4. Peygamberimiz insanlara yardım eder miydi?
5. Peygamberimiz hayvanları sever miydi?
6. Peygamberimiz kötü söz söyler miydi?
7. Güler yüzlü olmak güzel bir davranış mıdır?
8. Biz de Peygamberimizi örnek alabilir miyiz?
9. Öyküde Peygamberimiz çocuğa nasıl davrandı?
10. Bu öykü bize neyi öğretiyor?

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU
PEYGAMBER EFENDİMİZİN ÖRNEK OLDUĞU GÜZEL DAVRANIŞLARI UYGULAMA

AD-SOYADI:		TARİH:		
Aşağıda, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in (sav) hayatında örnek teşkil eden bazı davranışlarla ilgili sorular bulunmaktadır. Her bir davranışı ne kadar benimsediğinizi ve hayata geçirmeye çalıştığınızı değerlendirebilmeniz için kendinizi bunu her zaman yaparım için 😊, "bunu bazen yaparım" için 😐, "bunu hiçbir zaman yapmam" için ☹️ ifadesinin bulunduğu sütunu işaretleyiniz. Ayrıca her bir davranışla ilgili kısa bir açıklama ekleyebilirsiniz.		😊 (HER ZAMAN)	😐 (BAZEN)	☹️ (HİÇBİR ZAMAN)
YARDIMSEVERLİK				
Peygamber Efendimiz, maddi ve manevî olarak ihtiyaç sahiplerine yardım etmeyi çok önemsemiştir. Ben de çevremdeki insanlara yardım etmeye özen gösteriyorum.				
GÜLER YÜZLÜLÜK				
Peygamber Efendimiz, her zaman güler yüzlü olmuş, insanlara sıcak yaklaşmıştır. Ben de insanlarla iletişimde güler yüzlü olmayı hedefliyorum.				
SABIRLI OLMAK				
Peygamber Efendimiz, zorluklar karşısında büyük bir sabır sergilemiştir. Ben de zor durumlarla karşılaştığımda sabırlı olmaya çalışıyorum.				
ÇALIŞKANLIK VE TEMİZLİK				
Peygamber Efendimiz, her işini büyük bir titizlik ve çalışkanlıkla yapmıştır. Ben de günlük işlerimde düzenli ve temiz olmaya gayret ediyorum.				

DÜRÜSTLÜK VE HAKKANİYET				
Peygamber Efendimiz, her zaman doğruyu söylemiş ve adaletten ayrılmamıştır. Ben de hayatımda dürüstlüğü esas almaya çalışıyorum.				
AFFETMEK VE HOŞGÖRÜLÜLÜK				
Peygamber Efendimiz, kendisine yapılan kötülüklere karşı bile affedici olmuştur. Ben de kınıklıklarımı kolayca unutmaya ve insanlara karşı anlayışlı olmaya gayret ediyorum.				
DUA ETMEK VE ALLAH'A YÖNELMEK				
Peygamber Efendimiz, her zaman Allah'a dua etmiş ve O'na yönelmiştir. Ben de dua etmeyi ve Allah'a güvenmeyi hayatımda bir alışkanlık haline getirmeye çalışıyorum.				
AİLEYE VE ÇEVREYE SAYGI				
Peygamber Efendimiz, ailesine ve çevresine büyük bir saygı göstermiştir. Ben de aileme ve çevremeye saygılı olmaya özen gösteriyorum.				
KENDİNİ GELİŞTİRME VE BİLGİYE ÖNEM VERME				
Peygamber Efendimiz, sürekli olarak kendini geliştirmeye ve bilgiye değer vermiştir. Ben de sürekli olarak kendimi geliştirmeye ve yeni bilgiler öğrenmeye çalışıyorum.				

PORTFOLYO İÇİN ÖĞRETMEN DEĞERLENDİRME FORMU

Portfolyo için Öğretmen Değerlendirme Formu	
Gelişim Alanları Gelişime İlişkin Düşünceler	Gelişim Alanları Gelişime İlişkin Düşünceler
Kavramlar	
Gözlemleme Becerisi	
Kişisel ve Sosyal Beceriler	

Portfolio Değerlendirme Formu					
Ad Soyadı:	Tarih:				
İçerik	Hiç 1	Kısmen 2	Orta 3	İyi 4	Çok İyi 5
Tüm çalışmalar tamamlanmış.					
Portfolio farklı ürünleri içeriyor.					
Yeterince çalışma var.					
Çalışmalar amaçları karşılıyor.					
Nitelikler;					
Yoğun çaba gösterilmiş.					
Çalışmalar minimum beklentinin üzerinde hazırlanmış.					
Çalışmalarda kişisel yansımaların izleri var.					
İlerleme ve gelişme var.					
Zayıf ve güçlü yönlerin farkındalığı var.					
Ekleme istedikleriniz:					
Genel Puan:					
Yorumlar:					

